

Šiame numery

PRABANGOS IR PERTEKLIUS PAVOJAI.
SUNKAUS DARBO IR KARŠTOS ŠIRDIES
KELIU—STASYS BARZDUKAS APIE JAUNIMO KONGRESĄ, ĮVYKUI PRAEJUS.
V. K. JONYNO KŪRYBA PENNSYLVANIJOS KALNŲ PAPEDEJE.
BALIO AUGINO EILĖRAŠČIAI.
POKALBIS SU LITUANISTIKOS DESTYTOJA ILLINOIS UNIVERSITETE DR. JANINA VEDEGYTE - REKLAITIENE.
PRANO VISVYDO "ANTIKOMENTARAI".
KULTŪRINĖ KRONIKA.
FILMŲ ĮVAIRUMAI.
MOTERŲ GYVENIMAS.

Prabangos ir pertekliaus pavojai

Duonos kepalas, vyno stiklas, atversta knyga. Fone — geometrinė figūra. Šalia — žodžiai iš Lukrecijaus De Rerum Natura. "Didžiausią gerovę patiriame, gyvendami minimaliais poreikiais, nes kai dvasia yra patenkinta, visi kiti troškimai nesvarbūs".

Graiku, romėnų išminčiai ar ankstyvieji krikščionybės daktarai suprato santūrumo reikšmę. I perteklių jie žiūrėjo su nepsitikišimu ir niekino tuščiaavidurę prabangą. Markus Aurelijus "Meditacijose" cituoja Platoną: "Mums nedera pasiduoti daiktų globai, nes daiktai mumis nesirūpins". Antanas Maceina veikale "Saulės giesmė", skyrė šv. Pranciškui ir turtas, rašo: "Turtas žmogų — keivų paverčia sėslu žemės gyventoju. Širdis, būdama pas turą, daros šlapusinė širdis. Žvilgis, glamonėdamas nauda, darosi žvilgis žemyn. Turtas žmogaus būvina ne tik sudaiktina, bet ir prapuldo pasaulyje".

Aukso žodžiai. Kaip juos beiseikėtum, šlandien jie darosi aktualesni. Šiuolaikinis žmogus vis labiau pasiduoda nevertingų daiktų globai. Jis maudosi erzacio jūroje, per daug nesijaudindamas dėl glitauš tvaiko. Jo žvilgsnis klaidžioja pigiame pertekliuje. Nepaisydamas ekologijos ekspertų perspėjimų, jis yra pasinešęs prapultį pasaulyje.

Pasižiūrėkime į mūsų kasdieninę aplinką. Kiek čia visokio balasto. Pramonė lenktyniaudama iš kailio neriasi, kad galėtų prigaminėti krūvas nereikalingų ir kai kada kenksmingų daiktų, lyg nuo to priklausytų visos žmonijos gerovė.

Imkime plastmasinį ir elektrinį pamišimą. Jo produktai šlandien užverčia namų erdvę. Indai, dekoratyviniai nieknėkiai; elektroninė aparatura, dažniausiai pusiau apgedusi; automatiniai dantų šepetėliai, tėvo, motinos, sūnaus, dukters skutimosi prietaisai; fotografavimo,

filmavimo, rekordavimo aparatai (labai retai naudojami); penki, šeši, septyni apgedę tranzistoriai; veidrodžiai veidrodėliai, krepšiai, dėžutės, valymo ir tepimo preparatai, chemikalų galerija, keliolika purškimo skardinių. Ir taip toliau... be galo, be krašto.

Dar blogesnis vaizdas vaikų kambariuose. Čia plastmasė triumfuoja, o vaizduotė merdi. Kur tik nepasižiūri, — lėlės, lėlės, lėlės; arba — automobiliukai, laiveliai, lėktuvėliai. Ir stirtos dėžių su įvairiais mandrais "educational" žaidimais, kurių vaikai niekad nejudina.

XX amžius, šalia kitų universaliųjų ligų, serga tradicine pertekliaus manija. Pasaulinė daiktų gamyba vadovaujasi maksimumo šūkiu: kuo greičiau, kuo daugiau, kuo pigiau. Plano viršijimas, sparta, organizacijos išsiplėtimas ir panašios aistros hipnotiškai pavergia raumenis ir mintis.

Ar ne laikas rimtai susirūpinti minimumo filosofija, paremta išmintingu santūrumu? Būti moderniu nereikia be saiko naudotis įvairia modernia technologija. Automobilis yra susiėkimo priemonė, o ne teršimo ar žudymo įrankis. Ateities žmogaus geris turėtų išplaukti iš dvasinių vertybių pažinimo ir jų įsisavinimo, iš sugebėjimo naudotis tik pačiais reikalingiausiais daiktais. Santūrumas ir saikas turėtų grįžti kasdienybėn, tiesiog įsisunkti į žmonių psichologiją, į moralinį bei socialinį santykia-vimą.

Todėl duonos kepalukas, vyno ar vandens stiklas, gera kny-tiga — idealiai simbolizuoja minimalius žmonijos poreikius, be kurių neįmanoma jokia gerovė. Fone majestotiškai dunkso geometrinė technologijos figūra, bet ji priklauso žmogui ir tik jam vienam turi tarnauti.

Pr. V.

Sunkaus darbo ir karštos širdies keliu

Antrojo jaunimo kongreso uždaviniai — žvilgsnis, įvykiui praėjus

STASYS BARZDUKAS

Antrasis pasaulio lietuvių jaunimo kongresas jau taip pat pra-eity. Bet jo vaizdai, įspūdžiai, vertinimas tebegyvi mūsų gyvenime ir spaudoje. Kongresas — perdidelis įvykis, kad jį priimtume visi vienodai. Vieniems jis buvęs gerai organizuotas, kiti jame temato daugiausia tik trūkumus. Vieni čia randa vertingas bei naudingas pastangas, kiti — tik laiko gaišinimą dėl neesminių temų. Vieni jaučiasi jame buvę pagerbti, kitiems tos pagarbos neparodyta. Tad yra kongresu patenkintų, bet neturksta ir vienaip ar kitaip išskaudintų. Pats jaunimas daugiausia patenkintas, vyresnieji ir patenkinti, ir kritiškai. Kryžiuojasi temperamentai, nuotaikos ir skoniai. Žvilgsnis priklauso ir nuo to, kas ko linksta kongrese ieškoti, kas ką labiau pabrėžti. Pasitaiko, žinoma, atveju, apie kuriuos kalba ir mūsų patarlė: kieno paties burna karti, tai tam ir kongreso medus nesal-dus.

Patys faktai neleidžia paneig-ti jaunimo kongreso polėkių apimties: apie du tūkstančiai apie registruotų jo dalyvių, jo programa plėtėsi į visas sritis, jam

įvykdyti mūsų visumenė suauko-jo daugiau kaip šimtą tūkstan-čių dol. ir kt. Man pačiam teko būti arti prie kongreso paruošia-mųjų darbų, tad mačiau jo ren-gėjų siekimus bei pastangas, sėk-mes bei sunkumus, nuomonių įvairavimus bei jų derinimus, rū-pesčius bei entuziazmą. Visko buvo apstu. Tad pravartu vėl iš naujo kai kuriuos klausimus pa-liesti, kai kurias problemas iškelti ir taip pat kai kurias išvadas padaryti. Norėčiau, kad į mano mintis būtų pažiūrėta kaip į pas-tangas rasti bendrą kalbą — ir bendrą darbą su mūsų jaunimu, be kurio lietuviška mūsų ateitis svetur pakibtų ore. Tačiau ne-reiškiu pretenzijų, jog tai jau yra koks galutinis, neklaidingas ir neličiamas žodis. Tai tik jungi-masis į dialogą, kuriam visų pir-ma ir visų daugiausia rūpi bend-rasis tautinis mūsų labas.

Du skirtingi požiūriai

Vyresniųjų į jaunimą žiūrima skirtingai. Vieniems mūsų jauni-mas — vis tiek dar "vaikai". Ne-viaugę bei nesubrendę, tad jais ne pasitikėti negalima. Jie netin-

Pokalbis Lietuvių jaunimo kongreso temomis Lietuvių fronto bičiulių stovykloje Wasagoje, Kanadoje. Iš kairės į dešinę: Kęstutis Girnius, skaitęs paskaitą pokongresinėmis mintimis, PLB pirm. St. Barzdukas ir buvęs LFB pirm. J. Mikonis.

ka atsakingesniems darbam, užda-viniam, pareigom. Todėl kokia-me nors minėjime jie tegali pa-deklamuoti išmoktą eilėraščių, juos galima pakviesti pašokti tautinius šokių, jiems tegalima duoti stalus uždengti, kėdes su-statyti, svečių drabužius priimi-nėti, prie durų pastovėti, bufete patarnauti ir kt., tik jokia būdu

ne patį minėjimą rengti, jo ren-gime sprendžiamąjį balsą turėti, atsakomybę su kitais dalintis. Ki-tiems jaunimas, einantis arba jau išėjusis viduriniuosius ar aukš-tuosius mokslus, jau — nebe "vai-kai", bet jauni, į gyvenimą atei-mantys žmonės. Tiesa, jie dar be patyrimų ir be visuomeninių igū-džių, bet jau galvojantys, geban-tys išvadas daryti, norintys gy-venime taip pat savo vietą turėti ir šį tą jame reikšti. "Globos, — teisingu Aidų 4 n-rio veda-mojo pastebėjimu, — mūsų jau-nimui nestokoja. Gal būt, net per daug jos buvo. Labiau reikia, kad pats jaunimas imtųsi savo prob-lemų sprendimo".

Pirmasis požiūris jaunimui ne-buvo ir negali būti patrauklus. Jo laikymasis jaunimą iš mūsų gyvenimo ištumia. Antrasis po-žiūris, deramai niuansuojamas, duota norimų ypačių. Štai kodėl esu apsisprendęs už šio antrojo požiūrio taikymą mūsų gyveni-mo. Jam taip pat pritaria ir da-bartinės PLB valdybos dauguma. Šia linkme buvo pasukti ir jau-nimo kongreso darbai.

Kongresą ruošė pats jaunimas

Kongreso ruošimo iniciatyva išėjo iš PLB valdybos, bet dar-bai buvo patikėti pačiam jauni-mui. Todėl kongreso ruošimo ko-mitetą sudarė JAV ir Kanados lietuvių jaunimo organizacijų bei prie bendruomenių veikiančių jaunimo sekcijų atstovai (daugu-ma) ir bendruomenių valdybų jaunimo pareigūnai (mažuma).

Atidarydamas 1970 spalio 3 jungtinį atstovų posėdį Čiurlonio ansamblio namuose Clevelande, siūliau pasitikėti lietuvių jauni-mo patriotizmu, atsakomybės pa-jautimu ir pavesti jam pačiam savo kongresą susirengti, tačiau Bendruomenės globoje. PLB val-dyba pasitenkino tik vienu savo atstovu kongreso komitete ir jam nereikalavo kokių nors ypatingų įgaliojimų ar išskirtinių teisių. Jis turėjo čia vieną balsą kaip ir

visi kiti atstovai. Pats komitetas apsvarstė ir priėmė savo darbo taisyklės, PLB valdyba tesitenki-no tik jų tvirtinimu. PLB valdy-bai buvo palikta išikišimo teisė tik vienu atveju, būtent: "Kylan-čius principinio pobūdžio visuo-meninius nesusipratimus spren-džia PLB valdyba. PLB valdyba taip pat sprendžia komiteto tar-pusavio nesusipratimus, jei i ja kreipiamasi". O tuos tariamus ar išsivaizduojamus nesusipratimus tada savo kalboje šitaip aptariau: "Neabejoju, kad principiniais klausimais mes sutariame visi. Tai ištikimybė savo tautai ir Lietu-vos laisvės siekimams. Kas gal-votų kitaip — su tais išsiki-riam". Visais kitais atvejais kon-greso rengėjai galėjo būti laisvi ir galėjo daryti savarankiškus sprendimus: "Iš kitos pusės į sa-vo tautą ir nepriklausomą vals-tybę veda daugybė kelių, ir jų ieškoti bei geriausius pasirinkti turim teisę bei laisvę. Tam pa-deda demokratinio gyvenimo dvasia ir praktika, kurios ža-dam visi laikytis".

Tokias tada pačioj pradžioj su-smaigstėm bendro darbo gaires. Su dideliu pasitenkinimu dabar galiu pastebėti, kad buvo nuėta šių gairių rodomu keliu: de-mokratinė dvasia ir praktika lie-tuvių jaunimui buvo ne kokia tuščia frazė, bet vykdytinas dės-nis, o ir "principinio pobūdžio vi-suomeninių nesusipratimų" visu kongreso ruošos metu taip pat meatsirado. Dėl jų į PLB valdybą niekam nereikėjo nė karto kreip-tis.

Girdėti, kad vienas kitas yra linkęs manyti, jog PLB valdyba buvusi kažkoks "vyriausiasis" jaunimo kongreso organas, turė-jęs viską tikrinti, prižiūrėti, spres-ti ir t. t. Iš to, kas čia aukščiau pasakyta, matyti, kad taip nebu-vo. PLB valdybos vaidmuo buvo daugiau patariamasis ir pagalbi-nis: valdyba kongreso reikalais bei darbais domėjos ir juos ap-žvelgdavo savo posėdžiuose; jos

(Nukelta į 5 pusl.)

V. K. Jonynas. Šiluvos Dievo Motinos apsiereikimas. Darbas Maizeville bažnytkaimyje, Pennsylvanijoje, savo plociu užima kone visą priekinę sieną prie didžiojo altoriaus. Žiūr. straipsnį 2 psl. (Lietuvių foto archyvas)

Veidai ir vaizdai senojoje Penssylvanijoje (IV)

V. K. Jonyno kūryba kalnų papėdėje

VLADAS RAMOJUS

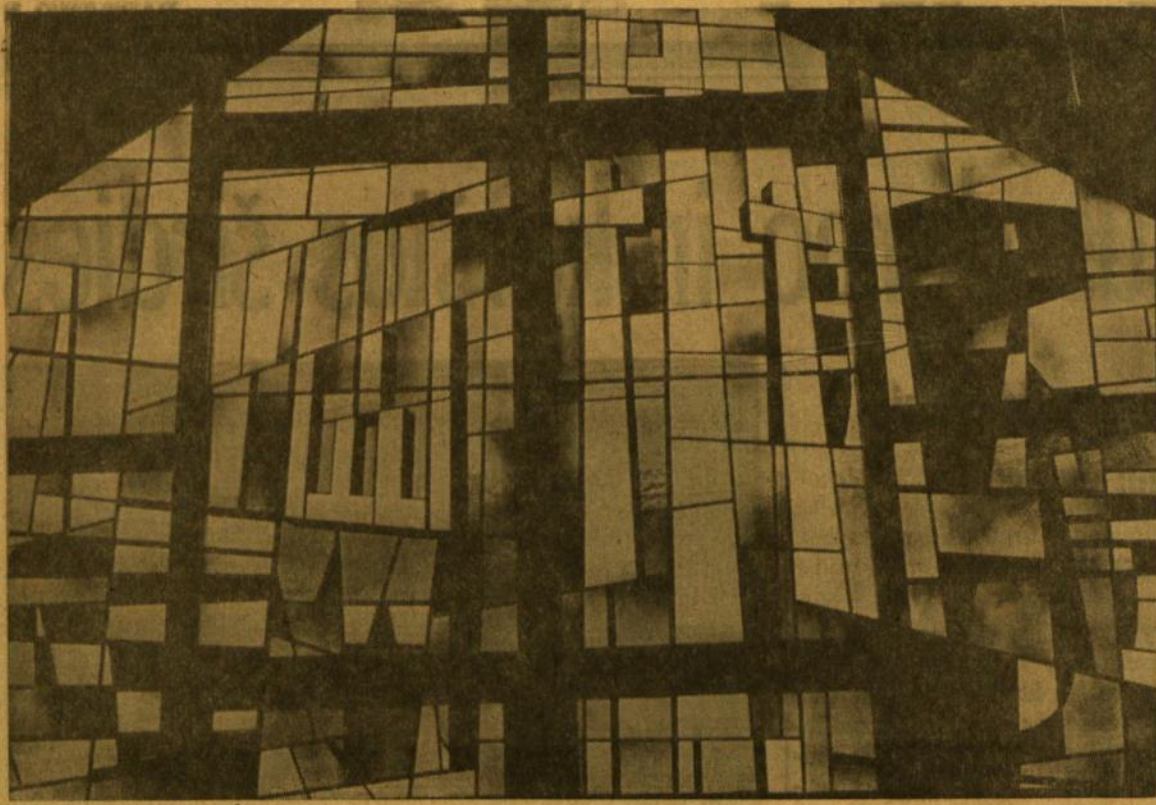
Tarpe dviejų buvusių didžiųjų lietuviškų kolonijų Penssylvanijos anglių kasyklų rajone — Senadoriaus ir Mahanojaus (Mahanoy City) — kalnuose yra įsispraudęs nedidelis Maizeville bažnytkaimis. Iš kurios pusės į tą bažnytkaimį bevažiuotum, vis turi smukti pro didžiulį kalnų tarpeklius. Yra vietų, kur kalnai pridengti stambiais plieno skydais, kad jų masė nenuskiltų ir nenuslinktų ant modernių meksfulto kelių. Aplamai šiose vietose vaizdas rūstus. Pašėlusiai dideli kalnai liekanų, per šimtmetį išgraužtų iš žemės gilumos ir iškeltų į paviršių. Vienur kitur tas liekanas dabar perstojos, nes šiais laikais anglies parikalavimas nėra didelis, o apylinkės būsimosios užkonservuotos ir ateltyje čia bus didžiulis valstybinis parkas turistams, su senųjų kasyklų bei jų įrengimų liekanomis, su jų rūstiu peizažu.

Į Maizevillės bažnytkaimį bei apylinkes lietuviai pradėjo plaukti apie 1871 m. Nors iš čia iki Senadoriaus tik 5 mylios, o iki Mahanojaus — taip pat ne kiek daugiau kelio, bet 1907 m. Maizevillėn atvykęs kun. A. Milukas ir pamatęs, kokia masė lietuvių emigrantų čia apsigyveno, nutarė kurti lietuvišką parapiją ir statyti bažnyčią. Bažnyčia pradėta statyti 1908 m., pašventinta 1909 m. 1914 m. rugsėjo 26 d. didelis gaisras nusiaubė Maizevillės bažnytkaimį, sudegė ir lietuvių bažnytelė. Parapičiai pasistatė kita. Ta pati tragedija vėl pasikartojo 1965 m. lapkričio 6 d., kai gaisras nuo žemės paviršiaus nusinešė ne tik bažnyčią, bet ir kleboniją. Antrojo gaisro metu čia klebonavo buvęs Vilkaviškio katedros vikaras kun. Albinas Bielskis.

Pirmąjį vakarą, kai iš Chicago atvykom į Senadorių, Šv. Jurgio liet. parapijos klebonijoje pirmasis pasitiko lenkų kilmės vikaras kun. Grabish. Vos pradėjus dalintis naujais įspūdžiais, lenkų kilmės kunigas prašitarė. „Kai nuvažiuosit į Maizevillę, pamatysit lietuviško meno stebuklą!“

Kitos dienos popietę, nieko nelaukdam, prel. J. Karaliui vadovaujant, lėkėm į Maizevillę. Pats bažnytkaimis mažytis ir kuklus, namai seni, naujų statybų nesimato. Juk joks jaunesnio amžiaus žmogus čia nebenori gyventi, nes nebėra darbų, o kartu ir ateities. Kairėje pagrindinės gatvės pusėje (atvažiuojant nuo Senadoriaus), kone į kalnų kūrį, įsiremęs, šviečia naujas, mūrinis lietuvių Šiluvos Dievo Motinos šventovės ir klebonijos ansamblis. Jis išaugo 1967 m. ant buvusios bažnyčios bei klebonijos pelenų. Šis modernus ansamblis kainavo 310.000 dol. Šiandien skolų jau nebėra, kai tuo tarpu parapijai priklauso tik 102 šeimos, daugiausia senų anglikasių, pasitraukusių į pensiją. Iš karto pamatom, kad čia būta kažkokio stebuklo. Chicagoje yra dešimtys tūkstančių lietuvių, bet iki šiol dar galutinai nepajėgia sudėti 600.000 dol. naujam Jaunimo centrui. Tuo tarpu mažoj Maizevillėje, kur kadaise lietuvišką ugnį žiebi kun. A. Milukas, kun. S. Pautienius ir kiti didieji Kristaus bei lietuviybės apaštalai, žmonės, atrodo, visai kitokie, nors mūsų vadovaujantieji veiksniai tas apylinkės gal jau seniai nurašė į nebegrižtančius nuostolius...

Klebonijoje mes pasitiko naujos šventovės statytojas, širdies

Vilniaus Trys kryžiai ir Gedimino stulpai V. K. Jonyno vitražė Šiluvos Dievo Motinos šventovėje, Maizevillėje. (Lietuvių foto archyvas)

ligos gerokai kankinamas kun. klebonas Albinas Bielskis. Jis gimė Amerikoje. Sugrįžęs į Lietuvą, joje augo, baigė teisės bei teologijos mokslus ir ilgesnį laiką buvo vikaru Vilkaviškio katedroje. Kadangi nepriklausomybės metais Vilkaviškio kunigų seminarijoje mokėsi eilė Amerikos lietuvių klierikų, daugiausia iš Penssylvanijos apylinkių, kun. A. Bielskis, po karo, kaip Amerikos pilietis, greit atvykęs į JAV, prisiminė senus pažįstamus ir pasuko į Penssylvaniją. 1963 m. vietos vyskupas jį paskyrė klebonu į Maizevillę. Prie to, aišku, nemažai prisidėjo ir prel. J. Karaliaus rekomendacija. Vos po-

Šiluvos Dievo Motinos šventovės ir klebonijos ansamblis Maizeville bažnytkaimyje. Ankščiau šioje vietoje nuo žemės paviršiaus gaisrų buvo nušluotos net dvi lietuvių anglikasių pastatytos bažnytelės. (Lietuvių foto archyvas)

Pokalbis Maizevillės klebonijoje. Iš kairės į dešinę: Šiluvos Dievo Motinos šventovės statytojas bei klebonas kun. A. Bielskis, stud. E. Bradūnaitė, čia rašantysis ir mus lydėjęs prel. J. Karalius. (Lietuvių foto archyvas)

metų čia pabuvęs, ištiko didžioji nelaimė — gaisras, nušlavęs visą parapijos turtą. Nežinau, ar vietos vyskupas benorėdavo, kad čia toliau egzistuoti mažytė tautinė parapija? Bet kun. A. Bielskis ėmėsi diplomatijos. Turėdamas parapijos kasoje tik 50.000 dol., jis nuvažiavo pas vyskupą ir pasakė, kad naujosios bažnyčios statybai jau turis apie 170.000 dol. Kol vyskupas reikalą tyrinėjo, klebonas ne tik savo parapijoje, bet ir visos Amerikos lietuvių bei kitataučių katalikų tarpe užvedė plačią plytų pirkimo akciją, jam ėmė plaukti pinigai. Vyskupas, vėliau vėl pasiūkė kleboną, jam kal-

bėjo ne apie leidimą naujosios šventovės statybai, bet apie jos būsimąjį vardą. Anot kun. A. Bielskio, vyskupas siūlęs naująją šventovę pavadinti Vilniaus Aušros Vartų Dievo Motinos vardu. Klebonas nesutikęs todėl, kad tokiu pavadinimu jau yra eilė lietuvių bažnyčių JAV. Gi Šiluvos Dievo Motinos šventovė būsimanti pirmoji. Vyskupas, klebonui nusileido ir pats 1967 m. lapkričio 26 d. pašventino naująją šventovę.

Kai įeinu Šiluvos Dievo Motinos šventovės vidun, iš karto pritrenkia lietuvių meno išraiškos didybė. Visą šventovės vidų puošia dail. V. K. Jonyno dar-

Dail. V. K. Jonyno vitražė Šiluvos Dievo Motinos šventovėje, Maizevillėje. (Lietuvių foto archyvas)

bai. Priekinėje sienoje, virš altoriaus, imponuojanti trijų dimensijų Apsireiškimo mozaika. Iš kurio šono bežiūrėtum, ji atsišviečia magiška meno galia. Šventovės šventinimo proga išleistame leidinyje anglų kalba rašoma, kad šventovės vitražuose atsispindi ne tik krikščioniški, bet ir tautiniai Lietuvos simboliai. Todėl nenuostabu, kad žaiviaus V.K. Jonyno vitražuose, kurie iš trijų šonų supa visą šventovę, įamžinti ir Gedimino stulpai, ir Trijų Kryžių kalnas Vilniuje, ir Lietuvos karalaitis šv. Kazimieras. Visai šiai lietuviškai simbolikai dar prasmingiau pabrėžti prie altoriaus stovi lietuvių vėliava, o senieji anglikasai ir jų vaikai, sekmadieniais susirinkę Mišioms, nuolat ir nuolat gyvena lietuviškoje nuotalkoje. Net ir monstrancija iš pagrindų apipinta lietuvių liaudies motyvais.

Kai keliai sulinko trumpai maldai šioje nuostabią gražioje šventovėje, mes visi trys keliauninkai galvojom: kas būtų atsitikę, jei čia neklebonautų kun. A. Bielskis? Po gaisro lietuvių parapija, tikriausiai, būtų dingusi ne tik nuo žemės paviršiaus,

bet ir iš vyskupijos sąrašų. Dailio foto paveikslais, o klebonui, kai jis grįžo iš bažnyčios, pasakiau norįs šį meno šedevrą — jo pastatytą Šiluvos Dievo Motinos šventovę su visais V.K. Jonyno kūrinių pasiimti į glėbį ir nusinešti į Lemontą ar Palos Park, Chicago apylinkėse, kur paskutiniu metu apsigyvenę tiek daug lietuvių, bet jie neturi jokios savosios šventovės, nors gal uždirba keleriopai daugiau, negu Maizevillės apylinkėse gyvenantieji lietuviai anglikasai — pensininkai.

Klebonas šypsodamasis atsakė, kad ši turtinga menų šventovė reikalinga ir nuošaliame bute. (Nukelta į 4 pusl.)

Pat. ofiso HE 4-5448 Res. 388-2283
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street

Val. pirm. ketv. 10-12 val. p. p. ir antr. 10-12 val. p. p. ir treč. 10-12 val. p. p. ir ketv. 10-12 val. p. p. ir penkt. 10-12 val. p. p. ir šešt. 10-12 val. p. p. ir sekm. 10-12 val. p. p. ir ašt. 10-12 val. p. p. ir dev. 10-12 val. p. p. ir deš. 10-12 val. p. p. ir vienuol. 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p. p. ir septyni 10-12 val. p. p. ir aštuoni 10-12 val. p. p. ir devyni 10-12 val. p. p. ir dešimt 10-12 val. p. p. ir vienuolika 10-12 val. p. p. ir dvylika 10-12 val. p. p. ir trys 10-12 val. p. p. ir keturi 10-12 val. p. p. ir penki 10-12 val. p. p. ir šeši 10-12 val. p

Lietuviai 20 olimpiados metais Vokietijoje

DR. J. GRINIUS

Kas skaito laikraščius, tas nuo seniai žino, kad šiuo laiku Vokietijoje vyksta ir jau beveik baigėsi didelis pasaulinis įvykis — XX olimpiada Muenchene. Šitas, vienas didžiųjų Vokietijos miestų, kuriame vyksta viso pasaulio sportininkų varžybos, jau keletą metų pagrindiniai tvarkė savo gatves, išvedinėjo kelius, statė įvairius stadionus ir sportininkų miestą. Jau nuo pernai metų svečiams buvo rezervuoti laisvesni kambariai net pas privačius butų savininkus. Muenchenas per olimpiados dvi savaites priėmė ir perleido tiek arba net daugiau svečių, negu jis turi gyventojų.

Nors Vokietijos lietuvių pagrindinis dėmesys šią vasarą buvo nukreiptas į II Lietuvių jaunimo kongresą bei į Tautinių šokių festivalį, kuriame dalyvavo pirmą kartą net dvi šokių grupės (Muencheno "Ratukas" ir Vasario 16 gimnazijos šokėjai), tačiau olimpiadinių metų sąjūdis šiek tiek palietė ir juos. Čia norisi paminėti tris kultūrinius įvykius, kurie daugiau ar mažiau buvo reikšmingi ne vien Vokietijos lietuviams.

Lietuviškųjų studijų savaitė

Vienas tokių kultūrinių įvykių buvo Lietuviškųjų studijų savaitė, kuri devynioliktą kartą šiemet įvyko Stuttgarte liepos 17-23 dienomis. Savo išviršine puse ji buvo kuklesnė negu kitais metais. Šiemet didžioji dalis Vokietijos veiklesniojo jaunimo buvo išskridę į JAV dalyvauti Jaunimo kongrese ir Tautinių šokių festivaly, o iš Amerikos bei Kanados svečių — studentų, kurių kitais metais susidarydavo iki 20, šiemet beveik nebuvo dėl anų dviejų jaunimo susibūrimų Chicago ir Toronte. Todėl ir Tėvynės valanda (penktadienį) ir koncertas (šeštadienį) neturėjo ankstyvesnio blizgesio. Šiemet penktadienio vakaras buvo skirtas paminėti pokario lietuvių laisvės kovoms, V. Mykolo Putino mirties 5 metų ir Balio Sruogos 25 metų mirties sukaktims. Šeštadienio koncertas buvo skirtas per pusę piano muzikai ir solo dainoms. Tų dainų (lietuvių ir kitų tautų kompozitorių) padainavo jau žinoma ankstybesnių studijų savaitės dalyvė ponė Br. Gailūtė-Spiš, o piano kompozicijas paskambino čikagietė Raminta Lampsatytė, studijuojanti muziką Berlyne. Šią jauną pajėgą publika šiltai sutiko.

Prie savaitės meninių rėmų reikia priskirti lietuviškų filmų demonstravimą ir fotografijų bei žemėlapių parodėlę, kuriomis rūpinosi dail. A. Krivickas.

Paskaitinę dalį, kuri sudaro Studijų savaitės esmę, šiemetinis moderatorius Dr. K. J. Čeginskas suorganizavo stiprią ir įvairią, kuri, užėjus karščiui, vieną antrą dieną atrodė net per kieta. Prakitais liejosi per kūną, o savaitės dalyviai vieną dieną ne tik išklaušė keturias paskaitas, bet ir dėl jų diskutavo. Be abejo, daugiau privargo pats moderatorius, kuris pirmiau turėjo sutelkti paskaitininkus net iš kelių kraštų — iš Lietuvos (stažavęs Muenchene doc. St. Mickūnas), iš JAV (stažavęs Goettingene prof. R. Vaišnys, kun. prof. L. Budreckas), iš Švedijos (dr. K. Čeginskas ir dr. O. Vyšniauskienė), iš Šveicarijos (dr. kun. J. Juraitis), iš Italijos (prof. R. Rabikauskas ir kun. R. Krasauskas) ir daugiausia iš Vokietijos (kun. Br. Liubinas, V. Natkevičius, dr. J. Norkaitis, dr. A. Rukša, dr. J. Grinius, kun. K. Senkus).

Nesilimant čia atpasakoti visų paskaitų, reikia pasakyti, kad dalis jų siejosi su žymiomis suka-

penkiasdešimt metų nuo pirmosios Lietuvos Respublikos konstitucijos sukaktis buvo pažadinti to paties vardo dr. Norkaičio paskaitą. Okupuotoj Lietuvoj fanatiškai varomas religinis persekiojimas, kurio atgarsiai pasiekia Jungtinių Tautų Organizaciją

memorandumais, nušviestais gyvųjų žmonių (Kalantos, Stonio, Andriūškevičiaus) liepsnojančiais deglais, vėl buvo pažadines dvi paskaitas: kun. R. Krasausko apie Katalikų Bažnyčios stovį bei tikinčiųjų persekiojimą Lietuvoj ir dr. K. Čeginsko — apie lietu-

vių laisvės kovas pokario metais, nuo kurių pabaigos šiemet suėjo 20 metų. Abi paskaitos buvo gerai dokumentuotos ir išklautos su dideliu dėmesiu. Tik gaila, kad kun. R. Krasauskas per valandą laiko nedrįso Lietuvos tikinčiųjų stovio palyginti su Lenkijos bažnyčios gyvenimu. Iš to reikšmingiau būtų pasirodęs sovietinis melas apie socialistinę "religijos laisvę" Lietuvoj.

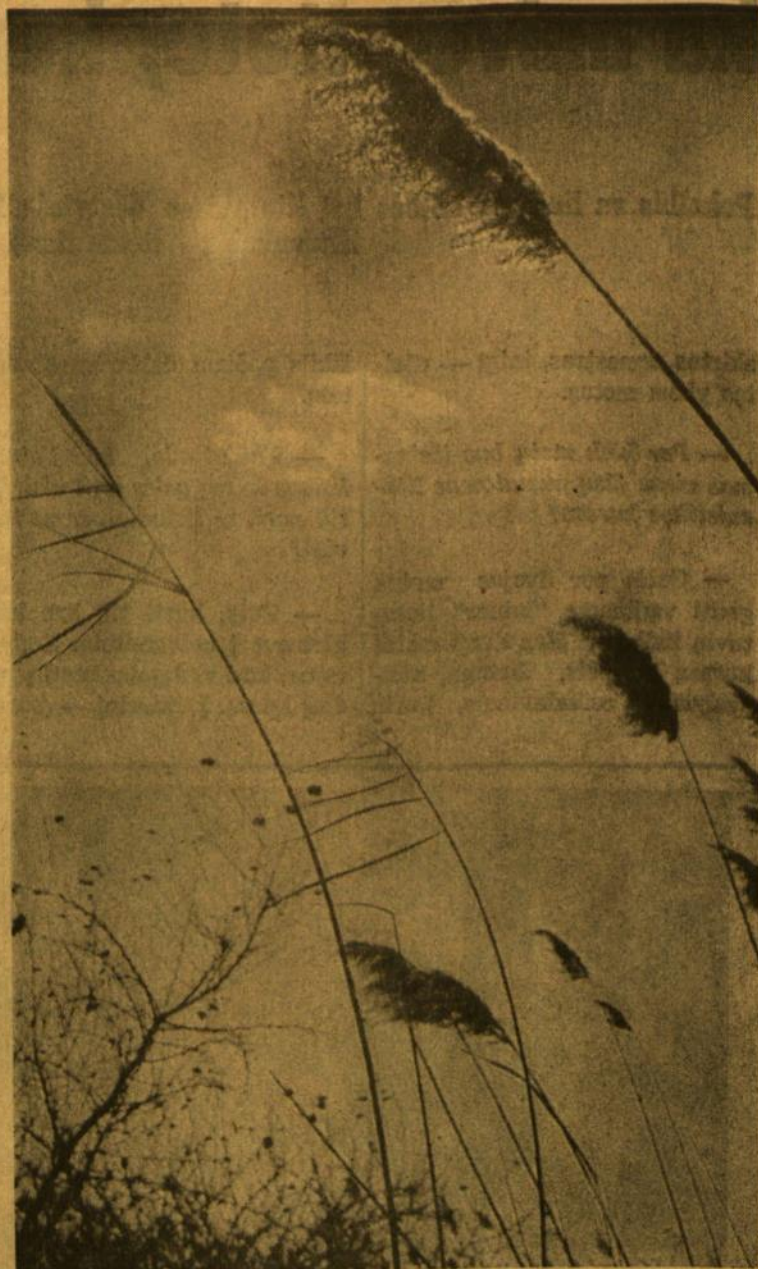
Kitos paskaitos lietuvių kultūrinį gyvenimą. Muzikai buvo skirta prof. L. Budrecko paskaita apie kompozitorių J. Naujalo. Jos tekstą skaitydamas, kun. K. Senkus ją iliustravo Naujalo muzikos gabalais. 25 metų sukaktį nuo B. Sruogos mirties paminėti dr. J. Grinius kalbėjo apie rašytojo dramatinę kūrybą, panagrinėdamas jos rūšis, jų veiksmą, veikėjų psichologiją ir pagrindines idėjas. Prof. P. Rabikauskas savo paskaitoje pavaizdavo darbingą gyvenimą istoriko, a. a. prof. Zenono Ivinskio, kuris būdavo nuolatinis Liet. studijų savaitės paskaitininkas, dar pernai gyvai vaizdavęs Lietuvos žydų gyvenimą iš tos pačios tribūnos, iš kurios jis dabar buvo minimas kaip velionis.

Švietimo problema Lietuvoj

Tema, kuriai daugiausia buvo paskirta dėmesio, buvo švietimo ir mokslo klausimai Lietuvoj. Po doc. St. Mickūno pranešimo apie mokymo ir mokslo organizaciją sovietinėj Lietuvoj, prof. R. Vaišnys, trejetą mėnesių dirbęs svečio teisėmis Vilniaus mokslo įstaigoje, pamėgino, kad ir su aprėžtomis sąlygomis, vertinti jam geriau pažįstamų mokslo sričių lygį Lietuvoje su mokslo lygiu Yale universitete. Jam atrodė, kad lietuviai mokslininkai Vilniuje tam tikroje srityje (pvz., matematikoje) yra pasiekę tarptautinį lygį, nors kai kuriose kitose dar yra atsilikę ne tiek dėl intelektualinio pajėgumo, kiek dėl informacijų bei tarptautinių kontaktų stokos, arba dėl gabių studentų siaurai pragmatinio paruošimo pobūdžio.

Trečioji, dr. A. Rukšos paskaita apie šiandienines Lietuvos švietimo problemas buvo labai ilga, bet pavyzdinga kruopščiai surinktais statistikos duomenimis. Joje prelegentas sprendė ir aiškino, kodėl Lietuva tarp Sovietų S-gos pavergtų tautų turi žemiausią mokslinį lygį, kodėl asmenų su aukštuoju mokslu Lietuvoj procentas mažesnis, negu kitose sovietinėse respublikose. Šito priežasčių profesorius nurodė įvairių. Tarp jų jis minėjo ir mokyklų statybos apleidimą: sovietiniu laikotarpiu tiek mažai tebuvo pastatytų patalpų vidurinėms mokykloms, kad ligi šiol daugelis jų kasdien turi dvi pamainas pamokų, dažnai tuose triobėsuose, kurie buvo skirti mokykloms nepriklausomybės laikais.

Dėl Lietuvos atsilikimo aukštojo mokslo srityje dr. A. Rukša kaltino rusų caristinę režimą, neleidusį Lietuvai turėti savą universitetą per 90 metų ir draudusiam lietuvių spaudą per 40 metų. Kitos atsilikimo priežastys pagal paskaitininką yra susijusios su II-ju pasauliniu karu ir Lietuvos okupacijų pasekmėmis, tarp kurių svarbiausios: sovietinės lietuvių deportacijos į Sibirą, nacionalinės žydų žudynės, lietuvių pabėgimas į Vakarus, karui besibaigiant, lenkų repatriacija po karo. Nors Lietuva šitaip neteko arti milijono gyventojų su dideliu procentu švietusių, tačiau per 25 metus ji tas savo, svetimųjų padarytas, žaizdas pamažu apgydė, jos švietusiuose ir besimokančio jaunimo procentas žymiai pakilo; Lietuva sumiestėjo, supramonėjo, tapo vienytiš-

Nuotrauka V. Maželio

Miniatiūros apie aušrą ir dūmus

BALYS AUGINAS

BREKSMĖ

Gražu,
Kai saulė
Keliai iš ryto
Ir paukščiai
Žemę žadina malda.
Ir po nakties šilktą
(Lyg iš pasaulio kito)
Danguj
Atsiveria aušros
Kraujuojanti žaizda.

NEŽINIOS LIETUS

Trupa brandūs lašai
Į sudžiūvusią dirvą,
Ir žemės apiblukę dažai
Gyvybe vėl sumirga —

Ar sulauksiu,
Kai žemė gimdys?
Ar surinksiu jos vaisių? —
Gal, kai aušrą pažadins gaidys,
Aš be grūdo
Išeisiu?

ŽEMĖS DŪMAS

Gyvenimas — kaip smilkalas,
Kaip rūkas ir kaip dūmas,
Iš amžinos liepsnos
Rūksta ant žalio klonio —
Ir mano sielą užpila
Saulėlydžio graudumas,
Kad aš tik žemės smilkalas,
Kad aš tik slėnio dūmas.

kesnė tautiniu atžvilgiu, nors ir apsupta slavų iš trijų pusių.

Studijų savaitė buvo baigta šv. Mišiomis (vietoj savaitės kapeliono dr. J. Juraičio jas laikė kun. J. Dėdinas) ir bendru dalyvių posėdžiu pasitarti dėl ateities. Jame buvo pageidauta, kad kita Liet. studijų savaitė įvyktų Vasario 16 gimnazijoje.

Lilija Šukytė pasaulinėj premjeroj

Antras kultūrinis įvykis, kuriuo domėjosi Vokietijos lietuviai, buvo susijęs su XX olimpiada. Tai buvo Lilijos Šukytės da-

lyvavimas pirmąją dainininkę korėjiečio Isang Yuno operos "Sim Tjong" pasaulinėj premjeroj. Šis kūrinys buvo specialiai sukomponuotas Muencheno operiniam festivaliui, skirtam olimpiados kultūrinei programai. Malonus jausmas šildė lietuviui krūtine, matant ir girdint, su kokių plėtimų ir šūksnių entuziazmu žiūrovai sutiko dainininkę, kai po spektaklio L. Šukytė išėjo nusilenkti festivalio rinktinei publikai. Tuo tarpu per spektaklį reikėjo bijoti, kad jauna dainininkė nepertemptų savo gražaus balso, kuris daugelį kartų turėjo lenk-

gaidom ir varpelio skambesiu. Tokių aukštų, šviesių ir tęstinių gaidų reikėjo Šukytei, nes ji turėjo vaizduoti iš budistinio dangaus nužengusį angelą, kuris mergaitės pavaldumui užgimė aklo filosofo šeimoj, kad išdidžiam tėvui ne tik elgetautų, bet savo mirtimi išpirktų jo aklumą, o paskui iš lotoso žiedo atgimtų kaip imperatoriaus sužadėtinė ir žmona. Tą centrinę sunkią rolę, kurioj nebuvo nė vienos arijos, Lilija Šukytė, specialistų nuomone, sudainavo ir suvaidino pasigėrėtina. Visi didieji Vokietijos dienraščiai ir savaitraščiai ne-dvejojami mūsų dainininkę pripažino kaip vieną pagrindinių "Sim Tjongo" (Skaisčiojo Angelo) operos ramsčių.

Dienraštis "Muenchener Merkur" po premjeros rašė: "Jeigu tai daugely tarpinių pavyko, pirmiausia tai parėjo nuo intensyviai sutelktos jėgos Lilijos Šukis, kuri archipinės nekaltybės asutiniuose drabužiuose pagrindinę rolę su nuostabia ir nesutepta tyrybe — kitaip negalima išsireikšti — padarė tikrą. Joj susiderino viskas — jaudinanti veido išraiška, lengvi gracingi judesiai ir virtuoziškai apvaldytas dainavimas su kraštutinėm aukštom gaidom, tokiom neįprastom vaktietiškom gerklėm".

Zymus vokiečių muzikologas H. Stueckenschmidt "Frankfurter Allgemeine" dienrašty rašė, kad pagrindinės rolės "pavedimas Lilijai Šukis yra toks laimingas, jog nebelineka nieko pageidauti. Balso grožis, techninis tikrumas, išraiškos ir vaizdavimo intensyvumas yra toks pasiekimas, kad jis tampa pagrindiniu vakaro įspūdžiu". Hamburgo savaitraščio "Die Zeit" muzikologas W. Schwinger nuėjo dar toliau, VIII.11 rašydamas: "Spektaklio įvykis yra jaunoji dainininkė Lilija Šukis, kaip Sim Tjong. ... Lilija Šukis savo partiją dainuoja svaigulingose aukštomose su tokiu lyryniu intensyvumu, kad tą vakarą ji išėjo į tarptautinių dainininkų elito viršūnę". Šitokie ir panašūs vertinimai, be abejo, prilygsta aukso medaliam, kuriuos olimpiados sportininkams dalina teisėjai. Šituo džiugiantis, gaila, kad nė vienas gausių recenzentų nepaminėjo, kad L. Šukytė — lietuvaite, nors prieš premjerą vienas antras reporteris, kuris buvo kalbėjęs su dainininke, buvo rašęs, kad ji gimusi Lietuvoj ir tremtinės motinos užauginta dukra.

"Grandinėle" svečiuose

Vokietijos lietuviams taip pat nemažas kultūrinis įvykis buvo Clevelando "Grandinėlės" viešnagė. Tiesa, kad šis lietuviškų šokių ansamblis nebuvo pirmasis iš Naujojo pasaulio. Prieš keletą metų čia buvo užsukęs Hamiltono "Gyvataras" pakeliui į šokių festivalį Prancūzijoje, o pernai lankėsi pas skautus ir Liet. studijų savaitėj Toronte "Gintaras". Vis tai buvo malonūs įvykiai, į kuriuos pasigrožėti svečių jaunystę Vokietijos lietuvių važiavo iš toli. Tuo tarpu "Grandinėle" užgriebė vokiečių žemę plačiau: kun. V. Šarkos rūpestingai globojama, ji davė keturis spektaklius įvairiuose Vokietijos miestuose, nekalbant apie Anglijos Londoną ir Manchesterį, kuriame žiūrovų entuziazmas, tur būt, buvo didžiausias. Bet apie tai parašys "Grandinėle" lydyje si jauna žurnalistė ir šauni ponina Bublėnė-Stasaitė.

Tuo tarpu šis eilutes rašas tegali pasigirti matęs "Grandinėlės" spektaklį Stuttgarte, kada ansamblis po kelionių buvo šiek tiek pavargęs ir netekęs bene 4 susirgusių šokių. Nors publikos (vokiškos ir lietuviškos) dideliame amfiteatre buvo gana daug, tačiau didžiulė arena, kurioj priėjo šokti, apsupancio parko medžių žaluma ir karšta saulė nebuvo palankios aplinkybės. Tačiau ir juse savo orkestrėlio (p-

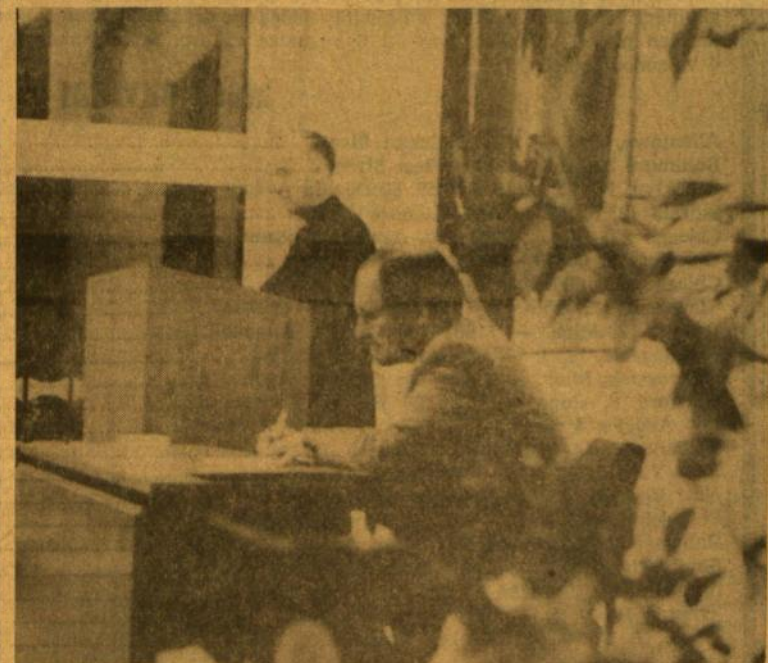
(Nukelta į 4 pusl.)

Korėjiečio Isang Yuno operos pasaulinėj premjeroj Lilija Šukytė, kaip Sim Tjong (Skaisčius Angelas), atgimsta lotoso žiede, kad taptų imperatoriaus sužadėtinė.

Liet. Studijų savaitėj Stuttgarte per pertrauką kalbasi dr. K. J. Čeginskas, dr. J. Grinius, dr. Romas Vaišnys, Yale universiteto profesorius

Prof. dr. Rabikauskas Liet. studijų savaitėj skaito paskaitą apie a. a. Zenoną Ivinskį, Greta moderatorius dr. K. J. Čeginskas

Lituanistika universitete, kuriame lietuvių šimtai

Nuo rudens jau įvedamas lietuvių kalbos kursas Illinois universiteto Circle padalinyje — Chicagoje. Dėstys dr. Janina Kanaukaitė-Reklaitienė, lingvistikos specialistė, doktoratą gavusi Stanforde, Calif. Ji yra gimusi Kaune. Su tėvais buvo Memmingeno stovykloje. Į JAV atvyko 1949 m. Mokėsi Marijos aukšt. mokykloje. Veikė ateitininkuose. Lojolos universitete studijavo klasikinę kalbą, gaudama bakalaureatą. Magistro laipsnio pasiekė Berkeley universitete, Californijoje, irgi iš klasikinę kalbų (lotynų, graikų, sanskrito). Disertaciją parašė: „Analoginių pasikeitimų teorija ir jos pritaikymas lietuvių kalbai“. Disertacija išsiuntinėta į daugelį universitetų. Disertaciją apgynė 1971 m. gegužės mėnesį, taigi turime dar visai jauną mūsų mokslininkę. Disertaciją rašė Šveicarijoje, kur tyrimų reikalais buvo išvykęs jos vyras, kuris pasiekė doktorato iš chemijos inžinerijos ir jau treči metai dėsto Purdue universitete. Daktaro laipsnį jis taip pat gavo Stanforde.

— Mums labai gerai išeina, — pasakoja daktarė. — Jis studijavo griežtuosius mokslus, o aš humanitarinius, tai pasidaliname žiniomis.

— Kaip bus einamas lietuvių kalbos kursas, kurį jūs dėstysite Illinois universitete? — paklausiau daktarę, kai ji malonėjo atsilankyti į redakciją.

— Iš viso dėstysim bent septynis dalykus, bet šiemet pradėsime su trimis. Šiemet dėstysime pradinį, vidutinį ir lingvistikos kursą. Pradiniame turėsime studentus, kurie arba visai nemoka lietuviškai, arba menkai temoka, tai juos reikės pradėti lietuvių kalbos mokytį nuo pat pradžios. Vidutiniame kurse bus gramatika ir skaitymai. Šį kursą lankys išlaikę egzaminus, kuriuos paruošiau tik patikrinti kalbos mokėjimą, kad būtų aišku, į kurį kursą studentas turi įsijungti. Lingvistikos kurse šiemet bus lietuvių kalbos istorija, antrasis dalykas bus dabartinės lietuvių kalbos struktūra, pradedant 1973 m. sausio mėnesiu, o pavasario semestre bus baltų lyginamosios kalbos įvadas.

— Ar lingvistikos kursas nesiskirs su tuo kursu, kuris dabar einamas Chicago universitete?

— Ne, čia, Illinois universitete, bus toks pagrindinis, pradinis lingvistikos kursas, o dr. Jonikas jau dėsto siekiantiems aukštesnio laipsnio lingvistikos. Mes, galima sakyti, paruošime studentus jo kursui.

— O kas bus dėstoma sekančiais metais?

— Ateinančiais metais turėsime kursą pažengusių lietuvių kalboje ir literatūros kursą. Dar turėsime ir trečiąjį kursą, kurio programa bus vėliau nustatyta.

— Ar jau turite mintį, kokius rašytojus aptarsite literatūros kurse?

— Jau esu numatę, bet dar nenorėčiau skelbti. Galu tik pasakyti, kad kursas bus suskirstytas į tris dalis: 1) Nuo Mažvydo iki XX amžiaus, 2) Nepriklausomybės laikotarpis ir 3) Dabarties rašytojai išivijoje ir Lietuvoje. Kiekvienai daliai bus

Pokalbis su lietuvių kalbos

skirtas semestras, taigi — užsi-
tes visus metus.

— Per kiek metų bus įveinamas visas jūsų numatomas lituanistikos kursas?

— Galės per dvejus metus gauti vadinamą „minor“ lietuvių kalboje. Kas dveji metai kursas kartosis, žinoma, atsižvelgiant į reikalavimus, kurie

Liet. studijų savaitė Stuttgarte kun. dr. A. Paškus (iš JAV), kun. R. Krasauskas (iš Romos), dail. A. Krivickas (iš Vokietijos) kalbasi pertraukos metu.

Ponia Bronė Gailiūtė-Spies ir Raminta Lampsatytė Liet. studijų savaitė po koncerto.

Lietuviai XX olimpiados metais Vokietijoje

(Atkelta iš 3 psl.)

lės Kavaliūnaitės rankose) vedamas, ansamblis paliko labai malonų įspūdį: šoko darniai, grakščiai, su jaunatviška energija ir fantazija, į kurią šokėjus skatino ir choreografai, pvz., šokių pynė „Duktė viena namie liko“. Dauguma šitų šokių buvo naujų, kitų mėgėjų ansamblių nešamų, bet lietuviškos nuotaikos. Nors kai kuriuose šokiuose merginų buvo drabužiai sumoderninti (suprastinti, suabstraktinti), tačiau didžiulioje šokių energijoje atrodė dailiai spalvingai, tik raudonos spalvos niuansų galėjo būti daugiau. Malonu buvo, kad šokėjų šukuosenos buvo suderintos su lietuviškų drabužių harmonija, kurią kartais doko šokėjų kūtė. L. Sagio „Grandinėlė“ vyravo visuotinė darna.

Tautiniai šokiai olimpiadoje

Vėliau mintyse lyginant „Grandinėlės“ pasirodymą Stuttgarte parke su kitų tautų šokių ansambliais, suvažiavusiais į kultūrinę programą XX olimpiados Muenchene rėmuose, buvo aišku, kad „Grandinėlė“ būtų galėjusi garbingai lenktyniauti su dvylika kitų tautų šokių ansambliais. Nors šitame folkloriniame festivalyje niekas medalių nedalina, tačiau žiūrovų sprendimu „Grandinėlė“ galėjo būti pastatyta į pirmąją

bei literatūros dėstytoja Illinois universitete dr. Janina Kanaukaitė - Reklaitienė

iškils pačiam darbe su studentais.

— Tai atrodo, kad lietuvių kalbos kursą galės imti visi, kas tik nori, ir lietuviai, ir nelietuviai?

— Taip, kurie tik bus įsiregistravę į universitetą. Suprantama, kad visi galės stoti į pradinį kursą. Į vidutinį — jau tik

tie, kurie turi tam tikrą lietuvių kalbos mokėjimą. Lingvistinį kursą galės klausyti visi, kas tik tuo klausimu domisi.

Kas apspręs, į kurį kursą studentas pateks: pats studentas, ar jūs?

— Esu sudariusi planą vadinamą „placement test“. Gan stambus egzaminas, kurį laikant, paaiškės studento mokėjimas ir į kurį kursą jis yra tinkamas. Taip paprastai daroma su kalbų studijomis. Tačiau, jeigu studentas yra išėjęs lituanistinę mokyklą, Pedagoginį lituanistikos institutą, tai jau aišku, kad moka lietuvių kalbos pamokas ir galės stoti į pažangųjį ar į lingvistikos kursą.

— Ar jau aiškėja, kiek galėsiti turėti studentų?

— Tikrą skaičių žinosime, kai bus baigta registracija. Buvo universitete peržiūrėta visa studentų kartoteka, išrinktos lietuviškos pavardės ir išsiuntinėta jiems anketa. Atsiliepė 130, pareikšdami, kad jie mielai lankys lituanistikos kursus. Taigi, galima tikėtis, kad kiekviename iš tų trijų kursų bus maždaug apie 30 studentų. Pažymėtina, kad minėtas anketas išsiuntinėjant, gražiai pasidarbavo fakulteto dekanas prof. Hess ir Liet. Bendruomenės įgaliotinis L. Raslavičius.

— Kaip su mokslo priemonėmis?

— Vadovėlių didelė stoka, bet jau užsakiau už 1,000 dolerių knygų, kurios bus mūsų studijoms šaltiniai. Lėšų, berods, pusę paskyrė universitetas, o pusę Lietuvių fondas. Pradiniam ir vidutiniam kurse naudosime Dambriūno, Klimo, Schmalstiegovo vadovėlius.

— Kaip universitetinėje santvarkoje įjungtos lituanistinės studijos?

— Lietuvių kalbos kursas yra savarankiškas, tačiau dėl bendros tvarkos yra įjungtas į slavų kalbų studijų departamentą ir studentai ten turės kreiptis.

— Jūs esate atstovė jaunųjų intelektualų, jau išivijoje baigusiu studijas. Kodėl susidomėjote lingvistika ir lietuvių kalba?

— Kai pradėjau mokslą, tai nemaniau, kad atsirasiu lietuvių kalbotyros srityje, bet kai gavau magistrą klasikinės kalbose, nutariau pakeisti savo studijas, pakreipiant jas į lingvistikos sritį. Ir tuomet pastebėjau, kad lietuvių kalba, ypač mano pasirinktoje istorinėje lyginamojoje kalbotyroje, svarbi ir aktuali. Lietuvių kalba jau buvo mano turima vertybė, ir ją buvo labai naudinga įjungti į mano studijas. Disertacijai norėjau imti ką aktualiausio, ne kokį Horaciją ar Vergilijų nagrinėti. Ėmiau lingvistiką studijuoti, atkreipiau dėmesį į lietuvių kalbą, kurią ir įjungiau į savo disertaciją. Mano visas pasiruošimas yra teorinė lingvistikosje. Baltų kalbos buvo mano šaltinis dalykas. Esu studijavęs latvių ir prūsų kalbas, bet kai atėjo laikas disertaciją rašyti, pritaikiau lingvistinę teoriją

lietuvių kalbai, pasinešdama daugiau į tą sritį.

— Yra tokių kaitinimų, kad mūsų naujieji intelektualai mažai domisi lietuvių žurnalais, knygomis. Kiek tai tiesa?

— Apie kitus sunku kalbėti. Bet pati skaitau kelis lietuvių žurnalus. Mano tėvai man vis dovanoja lietuviškas knygas. Dabar, kai ruošiuosi dėstyti lietuvių kalbą, ypatingai susidomėjau šia sritimi ir pasiryžusi ypatingai gilintis į lietuvių literatūrą. Universitete, turėdami lingvistikos kursą, mes į lietuvių kalbą žvelgsime iš kito taško, iš bendrųjų lingvistinių studijų. Dabar universitete turėsime lietuvių kalbos pamokas keturis kartus savaitėje. Tai jau čia didelis skirtumas net ir nuo Pedagoginio instituto, kur pamokos tik šeštadieniais (dr. Reklaitienė yra metus dėsciusi ir Pedagoginiame lituanistikos institute). A. a. dr. A. Salys, dr. A. Klimas vis skundėsi, kad nėra lituanistų. Dabar bus progos jų išsiauginti, kad tik atsirastų į šią sritį linkusių.

— Keleriems metams esate užsiimažavusi Illinois universitete?

Paprastai universitete kontraktas yra metams, o paskiau sutartis kasmet atnaujinama. Esu pasiryžusi ilgiau universitete darbuotis. Čia bus mano gyvenimas ir mano tarnyba lietuvių tautai.

TEATRAS POPIEŽIAUS VASARVIETĖJ

Castelgandolfe, popiežiaus vasarvietėje, atkatas mažas romėnų laikų teatras, pastatytas apie 70 m. po Kristaus. Jame tik 110 vietų. Moksliniai kasinėjimai bus tęsiami. Randama meno kūrinių.

Dr. Janina Kanaukaitė-Reklaitienė, lituanistikos dėstytoja Illinois universitete

UNIVERSITETAI PENGININKAMS

Ivairūs JAV universitetai pradeda įvesti specialius kursus vyresniems žmonėms — pensininkams, kurie nori pradėti ar tęsti aukštąjį mokslą, būdami pasitraukę iš darboviečių. Stanford universitetas atidarė vadinamą „Emeritus U“ kursą, gavęs finansinę paramą iš federalinės vyriausybės; Mercyhurst kolegija, esanti Erie, Pa., turi 200 vyresnio amžiaus studentų savo Senųjų amerikiečių kolegijoje.

TARPTAUTINIS TEOLOGŲ KOMISIJOS POSĖDIS

Teologinio pluralizmo klausimas doktrinoje ir jo reikšmė sielovadoje bus pagrindinis klausimas, kurį svarstys Tarptautinė teologų komisija. Jos posėdis šaukiamas Romoje spalio 5-11 d. Apie tai per Vatikano radiją savo pasikalbėjime pranešė tos komisijos sekretorius prel. Ph. Delhaye, belgų teologas.

Viešnagė Maizvillėje

(Atkelta iš 2 psl.)

vusių anglų kasyklų rajone, kur dar plaka nemaža lietuviškos kilmės širdžių. Kas trečią mėnesio sekmadienį šventovėje laikomos lietuviškos Mišios, giedamos lietuviškos giesmės, ir tada žmonės suvažiuoja net už 70 mylių ir toliau. Pasak klebono, kiekvienais metais prieš Marijos Gimimo šventę (rugsėjo 8) šventovėje yra laikomos specialios lietuviškos oktavos Marijos garbei. Todėl klebonas labai prašė, kad keliaujantys lietuviai, pravažiuoją Pennsylvanijos greitkeliais, kartas nuo karto, o ypač rugsėjo 8 šventės proga, neužmirštų sustoti Maizvillėje ir aplankyti Šiluvos Dievo Motinos šventovę. Savo jaunais veidais, gražia lietuvių kalba bei giesme jie suteiktų daugiau gyvybės vietos lietuviškam pulsui, kurio ritmas sparčiai retėja. Tarp kitko, klebonas turi modernią parapijos salę, kur koncertus galėtų atlikti studentų ansambliai ar kiti, ypač jaunosios kartos, menininkai.

(Bus daugiau)

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ DOVANAS Į LIETUVĄ IR ĮVAIRIUS USSR KRAŠTUS, naudokitės patarnavimu plačiai žinomos firmos

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
(LICENSED BY VNESHPOSYLTORG)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA: 1776 BROADWAY, NEW YORK, N. Y. 10019 Tel. — 581-6590; 581-7729

Siuntiniai, siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigoje, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės, jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
Affiliated with PODAROGIFTS, INC.

Priima užsakymus butams, automobiliams, dovanų pažymėjimams, motociklams, šaldytuvams, televizijos imtuvams ir įvairioms kitoms sovietinėms prekėms, kurias galite užsakyti Lietuvoje ar USSR gyvenantiems giminiams. Papildomų žinių turėsite mūsų pagrindinėje įstaigoje ar bet kuriame mūsų skyriuje. Atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI

Allentown, Pa. — 126 Tilghman Street	435-1654
Baltimore 31, Md. — 1900 Fleet Street	342-4240
Brooklyn, N. Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	467-6465
Buffalo 12, N. Y. — 701 Fillmore Avenue	893-0700
Chicago 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
Chicago, Ill. 60629 — 2608 West 69 Street	925-2787
Chicago, Ill. 60609 — 1855 West 47 Street	376-6755
Cleveland 13, Ohio — 1028 Kenilworth Avenue	771-0696
Detroit 12, Mich. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
Farmingdale, N. J. — Freewood Acres Rt. 9	363-0494
Hamtramck, Mich. — 11339 Jos Campau Avenue	365-6740
Hartford 6, Conn. — 122-126 Hillside Avenue	249-6216
Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	385-6550
Newark, N. J. — 378 Market Street	642-2452
New York 3, N. Y. — 78 Second Avenue	674-1540
New York 3, N. Y. — 141 Second Avenue	475-7430
Philadelphia 23, Pa. — 631 W. Girard Avenue	769-4507
Rahway, N. J. — 47 East Milton Avenue	381-8800
South River, N. J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
Syracuse, N. Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
Trenton 10, N. J. — 1152 Deutz Avenue	392-0306
Utica, N. Y. — 963 Bleeker Street	732-7476

Sunkaus darbo ir karštos širdies keliu

(Atkelta iš 1 psl.)

atstovai dalyvaudavo įvairiuose kongreso organų posėdžiuose bei pasitarimuose, bet visur tik patariamuoju balsu. Valdyba sudarė dr. Juozo Kazicko pirmininkaujamą kongreso finansų komisiją, kuri surinko reikalingas lėšas ir tuo įgalino įvykdyti patį kongresą, ir kt. Tik PLB valdybos jaunimo vicepir. Milda Lenkauskienė įėjo į kongreso komiteto sudėtį sprendžiamuoju balsu ir, skirdama labai daug laiko bei rodydama daug pasiaukojimo, iš tikrųjų kongreso labai išskirtinai taip pat daug nusipelnė. PLB valdybos narių pastangos tebuvo ta vyresniųjų naudinga talka, kuri siekė paties kongreso geresnio pasisekimo.

Kaip iš tikrųjų su tais kongreso tikslais?

Netrūko ir kiauurai demagoginių priekaištų, esą jaunimo kongresas tesirūpins tik "pasilinksminimais su šokiais", tik "kepimu bei virimu". Arba, kad jis būsiąs "ružavas ar net raudonas". Jie liko be atgarsio, o mūsų jaunimo dvasinis lygis toli pralenkė įtarinėtojų bei drumstėjų lygį.

buvo balsų, norinčių kongresui gero, bet pasigendančių sukonkrečintu jo tikslu. Ką kongresas tikrai pasiekė ir ką jis duos ateičiai? Kęstutis K. Girnius pvz. Aidų 1971 m. 8 n-ry siūlė: "Tikrai laikas, jei jau ne per vėlu, pačiam jaunimui pergalvoti, ką jie patys mano apie lietuvių išsivijimą ateitį, ir nuspręsti, kaip jie ryžtasi šią ateitį patys kurti. Nėra geresnės progos šitiems klausimams iškelti ir išdiskutuoti, kaip rengiamasis jaunimo kongresas. Tad ir siūlau, kad kongreso programa būtų organizuojama šiam ateičiai rūpinti, atvirai ir nuodugnai spęsti". Betgi šitai taip pat rūpėjo ir patiems kongreso rengėjams. Todėl, kad diskusijos duotų norimų vaisių, Pasaulio Lietuvių 1972 m. sausio—vasario n-ry buvo kreiptasi į visus tuos, kurie pasigenda kongreso tikslu, kad jie ateitų į kongreso komitetą ir pagalbą ir savo tikslų siūlymus sukonkrečintų. Deja, tai nieko nepadarė. Tik Aidai 1972 m. 3 n-ry tepastebėjo, jog kongreso "tikslus konkretizuoti yra rengėjų" uždavinys, todėl tikslų pasigendantieji ir "nesimė kisti ir rengėjų kompetenciją".

Vadinasi, kongreso rengėjams ir toliau reikėjo gyventi vien savo pačių galva. Šia proga dera priminti, kaip jie sprendė kongreso tikslų klausimą. 1970 kovo 14 Toronto pasitarime buvo priimta prie tokių suderintų išvadų: 1. pats kongreso ruošimas jau bus jaunimo būrimas draugien ir traukimas į lietuvišką darbą, 2. kaip galima daugiau jaunimo kvieisti iš užjurių jo lietuviškos nuotaikai kelti bei stiprinti, 3. megzti JAV ir Kanados jaunimo ryšius su kitų kraštų jaunimu, įgalinant žvelgti į bendrąsias visus liečiančias problemas. 1970 gegužės 16—17 Clevelande įvykusiame jaunimo organizacijų bei spaudos atstovų ir Bendruomenės darbuotojų pasitarime buvo priimti tokie nutarimai: ... atsižvelgiant į likiminius lietuvių tautos siekimus, rūpintis, kad jaunimo kongresas protestuotų prieš genocidinę Lietuvos okupaciją ir pasisakytų už Lietuvos laisvės atstatymą, kongreso metu pristatyti viso pasaulio lietuvių kultūrinio gyvenimo eksponatus —dailės ir foto parodas, leidinius, muzikos kūrinius, dramų veikalus pastatymus, įjungti ankstyvesnės imigracijos jaunimą į kongreso darbą, paruošti konkrečią pokongresinę programą kongreso tęstinumui išlaikyti. 1971

pradžioje buvo priimta ir paskelbta II jaunimo Kongreso deklaracija: II kongresas, tęsdamas I kongreso tradicijas, taip pat jungs lietuvių jaunimą draugien ir glaudžiai bendradarbiaudamas su PLB, ryškins didžiuosius lietuvių tautos laisvės, kultūros bei išlikimo siekimus. "Tikėdamas Lietuvių Tauta, kongresas ryžtasi įgalinti lietuvių jaunimą susipažinti su jos kultūra, išsaminti jos vaidmenį ir įsitraukti į jos kūrybinį darbą. Pripažindamas reikalingumą jaunimą išjudinti, suaktyvinti ir į lietuviškąjį gyvenimą bei darbą įtraukti, kongresas ryžtasi suburti ko daugiausia jaunimo, ugdyti jaunimo

veiklą? Kviesime ir jaunuosius, ir vyresnius šiuos klausimus diskutuoti ir gal duoti atsakymų. Siekiame sudaryti progas, kad jaunimas pažvelgtų pats į save. Ką jis galvoja apie lietuviškąją veiklą? Kiek jis galėtų prie jos prisidėti? Šiuo atveju pats jaunimas duos pranešimus įvairiomis temomis ir paskui juos būreliuose diskutuos. Norime jaunimui suteikti informacijos apie Lietuvą ir lietuvių kultūrą. Šiam tikslui kviečiame Lietuvos padėties žinovus ir iškilnesnius kultūrininkus skaityti jaunimui paskaitas. Pagaliau norime išsiaiškinti įvairius organizacinius klausimus: kaip jaunimas galėtų susiorganizuoti, kokie turėtų būti jo veiklos tikslai?" (1972 birželis).

Ši ilgoka citata rodo, su kokių atsakomybės pajautimų ėmėsi darbo pats pirmininkas ir jo vadovaujama programos komisija. O rūpesčių būta iš pat pradžių. Juos mini Pasaulio Lietuvių, 1970 kovo—gegužės n-ry aprašydami kovo 14 Toronto pasitarimus: "Vienų pageidavimai —ko mažiau probleminių pranešimų. Diskusijoms kiekvieną dieną rinktis vieną du klausimus ir juos svarstyti visose grupėse, paliekant kaip galima daugiau laiko laisvalaikio bendravimui bei pasilinksminimui. Kiti kongrese nori kaip galima daugiau gerų pranešimų įvairiais klausimais su diskusijomis. Brangų laiką iki maksimumo skirti ideologiniams, organizaciniams ir kt. reikalams. Kongresas turi pakelti jame dalyvaujančio jaunimo idejinį lygį ir tautinį susipratimą. Suprantama, yra norinčių eiti ir vidurio keliu, rūpintis, kad kongreso programa būtų aktuali, įdomi bei patraukli daugumai kongreso dalyvių. Dėmesio skirti lietuvių bei atšalantiems, ja abejojantiems, net kryžkelėje stovintiems". Apie nusistatymų įvairavimus taip pat kalba ir dr. A. Norvilas: "Organizuodami programą, susilaukėme labai daug įvairių pasiūlymų. Vieni manė, kad programos visai nereikia, kiti —kad programa turėtų būti labai aukšto intelektualinio lygio. Vieni prašė politinių temų, kiti —kultūrinių. Vieni norėjo kontroversijos, o kiti informacijos" (LL). Ir suprantama; kongrese rengėsi dalyvauti įvairių pasaulėžiūrų, skirtingų nuostatų, nelygaus išsilavinimo

jaunimas. Reikėjo visus išklausti, jų siūlymus derinti, sintetinti. Dr. A. Norvilas pastebi, kad tai buvo tikrai padaryti. "Gan anksti atsirado tam tikras bendras priėjimas. Pavyzdžiui, kiti krašai tuoj pritarė programos informaciniam momentui, ypač lietuvių veiklos išsivijimo ir kultūros atžvilgiu. Amerikiečiai pritarė programos problematiškam momentui, kad jaunimas pats pažvelgtų į savo veiklą. Visi pritarė, kad reikia diskutuoti susiorganizuotoms galimybėms" (LL).

Susitarus dėl programos krypties, toliau eita prie pačių temų ir pranešėjų. Per ilgą čia būtų visai plati ir sudėtinga kongreso

Kongreso programa skersvėjuose

Jaunimo kongresas pagal jo rengėjų planus turėjo būti masinis judėjimas. Jame iš tikrųjų dalyvavo pora tūkstančių įsiregistravusių jaunimo, į jo programos atlikimą buvo įtraukti keli šimtai. Žinoma, kad ko daugiausia reikėjęs aktyviai. Todėl ir pats kongresas buvo išdėstytas keturiose vietose. Kongreso atidarymo dienos Chicagoje buvo atviros visiems, kas tik kongreso darbais domėjosi. Jos ir buvo gausiausios tiek paties jaunimo, tiek vyresniųjų lankomos. Studijų dienoms buvo parinkta uždarą vietą Kento universitete. Čia dalyvių skaičius jau buvo ribotas: jaunimo atstovai, būdami amžininkai, turėjo visų pirma išsiklaibėti paties jaunimo reikalais, paplaunoti ateitį, suformuluoti savo siūlymus. Tai buvo darbas asmenų šioj padėty atsidūrusių rinkimų keliu. Jie čia turėjo atlikti uždavinius, kuriems iš anksto buvo išsipažinę. Universitetinė aplinka sudarė tokią darbui palankią atmosferą. Po ištisos savaitės darbų natūralu buvo atsikvėpti, tad atvangai buvo pasirinkta išvyka į gamtą. Stovyklauti šiais laikais mėgsta viso pasaulio jaunimas, tad ir kongreso stovykla buvo savaime suprantama jo dalis, sudaranti pa'ankiausias sąlygas geriau susipažinti, susidraugauti, bendrauti. Pirmojo jaunimo kongreso stovykla Dainavoje jos dalyviams paliko pačius maloniausius atsiminimus, nors ir jeje taip pat netrūko uodų. Antrajam kongresui pasirinkta Kanados Romuva, visai nežinanti, kad tu uodų čia bus daugiau. Lietais į programą kongreso rengėjai nebuvo įtraukę. Pagaliau kongresą baigti vėl derėjo iškilmingiau, su tam tikra šventine nuotaika, tad vėl reikėjo geresnės salės ir miesto aplinkos. Buvo pasirinktas Torontas, Kanados lietuvių centras ir sostinė, kaip kad Chicago buvo pasirinkta kongresui atidaryti kaip JAV lietuvių centras ir pasaulio lietuvių sostinė.

Jaunimo kongreso programa

IS MODELINĮ NAMŲ BALDĄ Galima pirkti dalimis ir išmokėti 30% iki 50% nuobida SOUTHWEST FURNITURE CO 1200 S. Western — Tel. GR 6-4421

Susitiko jaunimo stovykloje Kanadoje. Iš kairės į dešinę: Astraitė, Ramunė ir Audrė Ambrozaitytės ir Rociūnaitė.

ir jo organizacijų bendravimą bei bendradarbiavimą, iškelti jaunimo atsiekimus ir, kritiškai žvelgdami į praėjusius darbus, rodyti galres naujiems". Pagaliau ir pati PLB valdyba, skelbdama Jaunimo metus, kvietė pasaulyje pasisklidusius lietuvių savo dėmesį bei rūpestį skirti: 1. jaunimo ryšių jungtis į Lietuvos laisvės kovą nepriklausomai demokratinę Lietuvos respublikai atkurti. 2. tautiniam jaunimo ugdymui mokyklose ir šeimose, 3. lietuvių jaunimo organizacijų stiprinimui, darbu bei tarpusavio bendradarbiavimui, 4. lietuvių jaunimo kultūrinę veiklą dainos, žodžio, tautinių šokių, scenos, sporto ir kituose vienetuose, 5. lietuvių spaudos skleidimui ir skaitymui jaunimo tarpe".

Tai gi jaunimo kongreso ir su juo susijusių specialių jaunimo metų tikslai pakankamai buvo išryškinti, ir vargu ar reikėjo čia kokios naujos "Amerikos" ieškoti. Nereikia nė stebėtis, kad ji nebuvo atrasta. Tad eikim prie tų priemonių, kuriomis šie tikslai turėjo būti siekiami ir pasiekiami.

Kongreso programa ir jos rengimas

Jei kongreso tikslus formuluojant nebuvo galima išvengti ir bendrybių, tai programos darbai reikalavo konkretumo: reikėjo spęsti krypties, temų, pranešėjų ir kt. su programos vykdymu susijusius klausimus. Todėl programos komisijai teko vienas iš sunkiausių kongreso darbų.

Dr. Algis Norvilas, programos komisijos pirmininkas, daugiausia savo pečiais kėlęs kongreso programos sudarymo sunkumus, į Laiškų Lietuviams klausimą, ko buvo siekiama, organizuojant programą, atsakė šiaip: "Labai daug. Gal daugiau negu galima į aprepti. Siekiame pažūrėti į jaunimo padėtį išsivijimo. Kas nulemia jaunimo lietuviškumą? Kaip įtraukti jaunimą į lietuvišką

programą smulkiau apžvelgti, tad reikia tenkintis tik bendrųjų jos momentų minėjimu. Visų pirma programai rūpėjo visa, su kuo svetur jaunimas susiduria: tautinės tapatybės problema, jaunimas ir bendruomenė, jaunimas ir lietuvių politiniai veiksniai, jaunimas ir tautinė kultūra, politika, religija, moralė, auklėjimas bei šeimimas, gyvenamoji aplinka, šeima, organizaciniai ir kt. reikalai. Kongresas turi pakelti jame dalyvaujančio jaunimo idejinį lygį ir tautinį susipratimą. Suprantama, yra norinčių eiti ir vidurio keliu, rūpintis, kad kongreso programa būtų aktuali, įdomi bei patraukli daugumai kongreso dalyvių. Dėmesio skirti lietuvių bei atšalantiems, ja abejojantiems, net kryžkelėje stovintiems". Apie nusistatymų įvairavimus taip pat kalba ir dr. A. Norvilas: "Organizuodami programą, susilaukėme labai daug įvairių pasiūlymų. Vieni manė, kad programos visai nereikia, kiti —kad programa turėtų būti labai aukšto intelektualinio lygio. Vieni prašė politinių temų, kiti —kultūrinių. Vieni norėjo kontroversijos, o kiti informacijos" (LL). Ir suprantama; kongrese rengėsi dalyvauti įvairių pasaulėžiūrų, skirtingų nuostatų, nelygaus išsilavinimo

programa smulkiau apžvelgti, tad reikia tenkintis tik bendrųjų jos momentų minėjimu. Visų pirma programai rūpėjo visa, su kuo svetur jaunimas susiduria: tautinės tapatybės problema, jaunimas ir bendruomenė, jaunimas ir lietuvių politiniai veiksniai, jaunimas ir tautinė kultūra, politika, religija, moralė, auklėjimas bei šeimimas, gyvenamoji aplinka, šeima, organizaciniai ir kt. reikalai. Kongresas turi pakelti jame dalyvaujančio jaunimo idejinį lygį ir tautinį susipratimą. Suprantama, yra norinčių eiti ir vidurio keliu, rūpintis, kad kongreso programa būtų aktuali, įdomi bei patraukli daugumai kongreso dalyvių. Dėmesio skirti lietuvių bei atšalantiems, ja abejojantiems, net kryžkelėje stovintiems". Apie nusistatymų įvairavimus taip pat kalba ir dr. A. Norvilas: "Organizuodami programą, susilaukėme labai daug įvairių pasiūlymų. Vieni manė, kad programos visai nereikia, kiti —kad programa turėtų būti labai aukšto intelektualinio lygio. Vieni prašė politinių temų, kiti —kultūrinių. Vieni norėjo kontroversijos, o kiti informacijos" (LL). Ir suprantama; kongrese rengėsi dalyvauti įvairių pasaulėžiūrų, skirtingų nuostatų, nelygaus išsilavinimo

jos turinio, laiko ir vietų atžvilmas ir taip, kaip dabar jau po giais susiplanavo pats jaunimas. laiko siūlo jo kritikai — tik su Tai atvejų atvejais buvo svars-vienu kitu aktyviu jo dalyviu: toma kongreso komiteto ir pas- "PLJK" privalėjo būti tik kelios kirų jo komisijų posėdžiuose. Ar programinės paskaitos. Dalyviai kas galėtume abejoti, kad tokios privalėjo būti įvelti į spalvingą teisės kongreso organai neturė savo jaunos jėgos manifestaciją jo? Iš kitos pusės, kongresas, ži-kur nors plačioje vietoje: gatvės noma, galėjo būti organizuoja-

(Nukelta į 6 psl.)

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS ŠVIETIMO TARYBOJE

GAUNAMOS MOKSLO PRIEMONĖS IR KNYGOS JAUNIMUI

A. MOKSLO PRIEMONĖS

Priešmokykl.
Ilg. Malėnas. A-2U (ABC spalvotomis ilustr.). \$1.00

I skyrius

E. Ruzgienė. Gintarėliai, elementorius 4.50
E. Ruzgienė. Lietuvių kalbos pratimai 1.75
P. Matulėlis ir V. Milavietienė. Mokymas skaityti šeimose (naudojantis E. R. "Gintarėliai") 3.00
Ilg. Malėnas. Elementorius E 2.50

II skyrius

G. Česonė. Rūtėlė 3.50
G. Česonė. Lietuvių kalbos pratimai I dalis 2.00
G. Česonė. Lietuvių kalbos pratimai II dalis 2.00

III skyrius

J. Placius. Tėviškos Sodybos 3.00
E. Narutienė. Lietuvių kalbos pratimai 2.00

IV skyrius

S. Jonynienė. Lietuvių laukai 3.00
S. Jonynienė. Lietuvių kalbos pratimai (nekirčiuoti) 2.00
S. Jonynienė. Lietuvių kalbos pratimai (kirčiuoti) 2.00

V skyrius

S. Jonynienė. Nameliai mano brangūs 5.00

Visai naujas spalvotomis iliustracijomis ir kirčiuotu tekstu vadovėlis. Ieisi gale audio 1972 Z. Grybinas. Lietuvių kalbos pratimai 1.25

VI skyrius

A. Tyruolis. Ten, kur Nemunas banguoja 5.00

Naujas leidimas, gausios spalvotos iliustracijos, kirčiuotas tekstas, išsena vidury rugsėjo 1972. J. Placius. Lietuvių kalbos pratimai 2.00

VII skyrius

S. Jonynienė. Tėvų šalis 3.50
J. Kreivėnas. Lietuvių kalbos pratimai (kirčiuoti) 2.00

VIII skyrius

J. Placius. Gintaras 4.00
S. Šliūza. Lietuvių kalbos pratimai (kirčiuoti) 2.00
J. Placius. Lietuvos Istorijos, ir Lietuvos Geografijos pratimai 2.00

IX skyrius arba V klasė (Aukšt. mokykl.)

V. Liulevičius. Lietuvos Istorija (kompaktas) 7.50

Aukštesniems skyriams ir tėvams

J. Ambraška ir J. Žiugžda. Lietuvių kalbos gramatika 2.00
Dr. Z. Ašoklis. Lietuvos Geografijos vadovėlis 1.50
A. Saulaitis, SJ. Bendruomenės keliu 1.50

Lietuvių visuomenės mokslo pratimai

Tikybos vadovėlis III-V skyriui

K. P. Celiškis. Ką mes tikime apie 4.00

Spalvotomis iliustracijomis modernus katekizmas.

Visoms mokykloms

Mokyklų dienynai 50

Sąsiuviniai (viena įmja) 25

V. Franklėnė. Vaidinimai 1.00

B. KNYGOS JAUNIMUI

J. Minelga. Labas rytas, vovere Ellėraščiai vaikams 2.50

G. Ivaškienė. Baltasis Stumbras Premijuota istorinė apysaka 3.50

D. Bindokienė. Mieste nesaugu Premijuota apysaka 3.00

J. Švaistis. Sėmūs penketukas Premijuotas apysakas 3.00

A. Norimas. Be namų Premijuota apysaka 3.00

A. Giedrius. Tėvų pasakos. II dalis minkštasis viršelis 3.00

A. Giedrius. Tėvų pasakos. II dalis kietasis viršelis 4.00

C. Grincevičius. Vyskopo katinas 2.50

V. Franklėnė. Vaitkėdienė Užburto kankės 4.00

Kietasis viršelis 3.00

Užsakymus siųsti šiuo adresu:

L. RASLAVICIUS, 7234 So. Sacramento, Chicago, Ill. 60629
Tel. (312) 776-3254

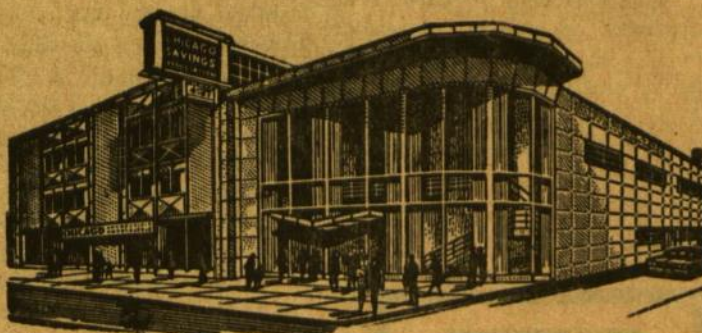
Kas tik turi gerą skonį, viską perka pas Lieponį.

LIEPONIS

LIETUVIŲ PREKPBOS NAMAI FURNITURE CENTER, INC.

Marquette Pk., 6211 So. Western — PR 8-5875

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9:00 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9:00 iki 6:00 val. vak. Sekmd. atdara 12 v. iki 5 v. popiet.

6% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF \$5,000 OR MORE Two Year Maturity	5 3/4% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF \$1,000.00 One Year Maturity	SHORT TERM 5 1/4% PER ANNUM 3 or 6 month term Minimum \$1,000.00	5% PER ANNUM ON ALL PASSBOOK ACCOUNTS
---	--	--	--

CHICAGOS TAUPYMO IR SKOLINIMO BENDROVE dėl bet kokių įsų namo pagerinimų duoda paskolas iki \$500.00 ir daugiau tinkamomis sąlygomis. O gal Jums yra reikalingi pinigai dėl kitokių reikalų? Ar jei neturite nuosavo namo ir Jums nusibodo mokėti aukštas nuomas. Įsigykite nuosavus namus.

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY PAID QUARTERLY

BET KOKIAIS FINANSINIAIS REIKALAIS KREIPKITES!

Chicago Savings and Loan Assn.

Philomena D. Pakel, President

6245 SO. WESTERN AVE.

TEL. — GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P.M. to 5 P.M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 5, Sat. 9 to 12:30

FRANK'S TV and RADIO, INC.

3240 SO. HALSTED STREET TEL. — CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS,
RADIO IR STEREO APARATŲ, PARDAVIMAS IR TAISYMAS.
SPALVOTOS TELIVIZIJOS APARATAI.

Antikomentarai

PRANAS VISVYDAS

Šiais laikais madinga rūpintis kitų žmonių dorove. Daug kas aimaunoja dėl moralinio nuosmūgio ir mėgina kaimynui išaiškinti gėrio prasmę.

Net ir komunistai Lietuvoje susirūpino sąžine, teisingumu, garbe, orumu, laisve ir kitais krikščioniškais išmisiais. Etika jiems pasidarė rimtu mokslu. Štai "Lit. ir Meno" savaitraštyje apie dabartinę dorovės krizę rašo etikos žinovas, apsišarvavęs visame pasaulyje ilgiausiu moksliniu titulu. Būtent: Filosofijos, teisės ir sociologijos skyriaus prie Lietuvos TSR Mokslų akademijos istorijos instituto filosofijos sektoriaus mokslinis bendradarbis Vincas Černeckis.

Vaul! Santa Fe traukinio ilgu profesija.

Bendradarbis Vincas Černeckis apie dorovę tarp kitko rašo: "... amoralūs reiškiniai apunkina normalų visuomenės funkcionavimą, stabdo jos vystymąsi. Ap-skritai netobuli, šiurkštūs doroviniai santykiai sunkiai prislegia žmones, temdo jų gyvenimą, griauia laimę, ypač nualina jų psichiką, sveikatą. Todėl neatsitiktinai TSKP XX suvažiavime buvo pažymėta...". Ir taip toliau.

Taigi tarybinis dorovininkas, išdėstęs jau devyniolikto šimtmečio davatėlėms žinomus dalykus, ūmai griebiasi partijos suvažiavimo savo mokslui apie gėrį ir žmogiškumą paremti.

O tempora, o mores!

Ulonai! Ulonai! — romantiškai nuskambėdavo jų vardas nepriklausomoje Lietuvoje. Dar vis negaliu užmiršti tautinių švenčių, kai jie ūgingai prajodavo, sukeldami žiūrovų valiaivimus ir merguželių atodūsius.

Bet laikai pasikeitė. Pasiskaitykime, ką apie juos "Pergalėje" (š. m. 7 nr.) rašo Motiejus Šumauskas, išėjęs ulonų apmokymą Alytaus kareivinėse. Pasirodo, ten dėjosi baisūs dalykai. Taip žiauriai pasaujyje nebuvo prievarstajamas joks kareivis, kaip anuometinis ulonų naujokas ar eilinis.

M. Šumauskas labai neigiamai atsiliepia apie karininkų ir puskarininkų elgesį. Jie, mat, tyčiojosi iš nerangių naujokų ir persekiojo prieštaraujančius eilinius. "Ypač sunku būdavo kėsti nuolatinių karininkų ir puskarininkų plūdimąsi. Vargu ar dar kas nors galėtų pralenkti šiuos kareivus keiksmiais, kurių klausantis net

ausys imdavo rausti. (...) Jeigu jų biauirus ir žeminančius žodžius, skirtus eiliniams ulonams, būtų galima, vaizdžiau sakant, surinkti į krūvą, tai jiems sutal-pintų neužtektų nė didžiausių mašų".

O aš buvau šventai įsitikinęs, kad plūdimo i mene pirmavo ir pirmąja Britanijos jūrų laivyno vilkai. Gi antroje vietoje (su si-dabro medaliu) eina rusų kariau-na. Trečioje vietoje pamaldūs Al-varado miestelio gyventojai. M. Šumauskas man sumaišė kortas, aukso ordiną užkabindamas lie-tuvių ulonų karininkijai. Neži-nau, ar didžiulis, ar verkti.

Salia ryžių ir duonos tradicinė bulvė, mano išmone, yra pagrindi-nis žmonijos patiekalas. Kai galvoju apie Lietuvą, nejučiom vaizduoju matau garuojančias karštas bulves prie šalto rūgš-taus pieno dubenio.

Namiškiai vis negali suprasti, kodėl esu taip jau įsiklopinęs į tą krakmolą.

Juk yra žymiai skanesnių patiekalų, o tau vis tos bulvės — virintos, keptos, šutintos, su lu-pynomis, šaltos, karštos, vis vien, kad tik bulvės.

Todėl, kad esu bulvinin-kas. Be to, jos išgelbėjo mano gy-vybę.

Zmona tuo netiki, nors ir pati ne kartą naudojosi bulvių pagal-ba.

Boševikų okupacijos metu, ypač antrą kartą jiems atėjus, be dokumento, užantspauduoto ke-turiais penkiais šampais, buvo neįmanoma egzistuoti. Pareigū-nai reikalavo "piechatkų" ir kam-pui gauti, ir kelionaplui patvir-tinti, ir leidimui mieste apsigy-venti, ir muilui nusipirkti, ir nuo karinės prievolės išsukti. Ne-duok Die, pametei komiteto iš-duotą pažymėjimą, ar kas nors tau jį nukniaukė, — pražuvai, ruoškis Sibiran. Žinoma, kas tu-rėjo pažinčių, išsisukdavo. Pa-galbon atėdavo ir pogrindžio graveriai, jie buvo tikri meistrai. Ant pusiau perpiautos bulvės iš-raitydavo komplikuočiausius šampus ir parašus.

Nuėjau kartą į jų šabą. Rizi-kuodamas iš anksto sumokėjau aukštą mokesį su Nikalojaus atvaiz-du. Po pusvalandžio, auro, nepa-žįstama tipelis atnešė dokumen-tą su gražiais majoro Metvejevo ir leitenanto Orlovo parašais. Čia pat ir raudona penkiakampė žvaigždė, herbas su kiju ir plau-

Br. Murinas. Žedai žydi (akvarelė) iš ruošiamos New Yorke dailininko individualinės dailės parodos, kuri vyks tėvų pranciškonų "Židinio" patalpose. Parodos atidarymas š. m. rugs. m. 23 d.

SUNKIAUS DARBO IR KARŠTOS ŠIRDIES KELIU

(Atkelta iš 5 pusl.)

demonstracija, eitynės, didžiulis pobūvis, panašus į šokių salės amfiteatrą" (Dirva, VII. 23).

Kongreso rengėjų žvilgsnis buvo platesnis, siekiamai gilesni, atra-ma gyvenimiškesnė. Jiems visų pirma rūpėjo kongreso turinys ir vaisiai, ne išorinis pasirodymas.

Arba ko verti ižeidžiantys po-stringavimai apie kongreso "pa-laidus ideologinius barščius" ir verkšlenimai dėl jaunų žmonių kelionių "pažliugusiais keliais į Romuvą"? Jauni žmonės čia ke-liavo automobiliais arba auto-busais, ir nieko nebeapadės seno-jo Donelaičio laikų priminimai: "Kur pirm du kinu lengvai mums pavežė naštą, jaugi dabar keturiais arkliais pavaziuoti ne-pigū". Ir mūsų patriotizmas turi paisyti išminties.

Rusų Jonas Krylovas sukūrė pasakėčią, kurią jos vertėjas lie-tuvius Jonas Jablonskis pavadin-o "Matytoju": tas matytojas, lan-kydamasis retų retovėje, viską matęs — net gyvūlius, už so-ros grūdą smulkesnius, tik "kad ir kaip žūrėjau, dramblio šuo tarpu vis dėlto nepastebėjau". Panašiai nutinka ir mūsų gyve-nime. Antai jaunimo kongresas, norėdamas savo dalyvius supa-žindinti su lietuvių kalba, lite-ratūra, dailė, muzika ir kt., pa-sikvietė du kalbininkus — prof. dr. W.R. Schmalstiegą ir prof. dr. A. Salį (pastarasis dėl ligos negalėjo atvykti, tad atsuntė į-kaibėgą juoste), du rašytojus — A. Vaičiulaitį ir dr. H. Nagį, du dailininkus — A. Tamošaitį ir T. Valių, muziką F. Strolią, cho-reografa L. Sagį ir kt. Bet A. Kai-rys Draugo kultūriniam priede įdėtame savo straipsny to nemo-to ir barasi: "Ar būtų buvusi 'nuodėmė' supažindinti jaunimą su mūsų vyresniaisiais kultūri-ninkais ir jų kūryba, ypač turint galvoj, kad vyresniųjų finansinė parama J. kongresas įvyko? Vienas vakaras ar bent vakaro dalis (pora valandų) turėjo būti skir-tas jaunimo susipažinimui su i-šsivijos rašytojais, tapytojais, muzikais, skulptoriais, aktoriais, architektais, redaktorais, žurna-listais ir kitais menininkais bei kultūrininkais" ("Ir toliau taip darykit...", VIII.5) Pats ma-čiau, A. Kairio straipsnis ne vie-nam patiko: girdi, teisingai pa-

rašytai gerai sudrožta! taip ir rei-kejo! Deja, kaip patys faktai ro-do, nereikėjo, nes parašyta netei-singai, sudrožta be reikalo. Šnek-ta turėjo būti kita: ar pakviestieji pre-gentai kaip reikiant sa-vo uždavinį atliko? ar jiems bu-vo sudarytos tinkamos sąlygos jų uždaviniams atlikti?

Jaunimui rūpėjo rasti vietą mūsų kultūrai kongreso progra-moj, ir kongreso rengėjai savo uždavinį kaip mokėdami atliko. Turėtume būti tik patenkinti. Antra, į kiekvieną darbą galim žiūrėti ne vienu kuriuo, bet ke-liais atžvilgiais. Bet svarbiausia — tai visados žiūrėti, ar "daro-ma į temą". Malonu, kad tai taip pat pastebėjo ir viešumon išskėlė Draugo kultūrinio priedo kito vedamojo autorius Pr. V.: "Neseniai vykusių sąskrydžių metu natūraliai buvo akcentuo-jamas jaunimo vaidmuo ateities darbuose. Natūraliai norėjome jaunimu pasidžiaugti ir parodyti

pasauliui jo kūrinių gyvastingumą ir ryžtą. Jei kas dabar bando prie-dai, nereikėtų, jog buvo pamiršti ar neįvertinti vyresnieji kultūrinin-kai. Šneka ne į temą. Jaunimo sąskrydžius palikime jaunų idė-jų bei užmojų demonstracijai, o ne kelių žymių rašytojų pristaty-mui. Kuo mažiau kišimosi, tuo labiau jaunimo darbai pasižy-mės jaunatvišku gaivumu" (VIII. 19).

Taip, neturime užmiršti, kad savo kongresą visų pirma rengė pats jaunimas ir kad jo progra-ma taip pat visų pirma buvo skir-riama pačiam jaunimui. Vyres-niųjų rengiamas kongresas be jo-kių abejonių būtų buvęs kitoks.

Bus daugiau

Jeigu gyvenimas jums atrodo per daug debesuotas, gal būt rei-kalinga Jūsų sielos langą nu-plauti.

— M. L. Forman

AMŲ TAISYMO DARBAI
Stal-aus, dažymo ir visus kitus darbus atlieka lietuviai — labai prieinama kaina.
SKAMBINTI RE 7-9615

MARQUETTE PHOTO SUPPLY
IR MEGEJAMS

Daug sutaupysite perkdami šia įvairių filmų foto aparatų bei jų reikmenis. Pasinaudokite pa-togiu planu atidedant pasirink-tus reikmenis ypatingai pragai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidara pirmad. ir ketvirtad. vakarais iki 9 val.

REIKMENYS FOTOGRAFAMS
3314 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. PROspect 6-8998

Foto V. MAŽELIS

- Vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus)
- Portretūra
- Meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai

Telef. — HY 7-4677

422 MENAHAN STREET — RIDGEWOOD, N. Y. 11237

LIETUVIO BATŲ TAISYMO DIRBTUVĖ

4612 S. Paulina St.
(Town of Lake)
Dirba 6 dienas savaitėje. Pirm. ir ketvirt. nuo 9 ryto iki 7 val. vak. Kitas dienas nuo 9 ryto iki 6 val. vak. Atvežus iš toliau, gaus nuolaidą.
Darbas garantuotas.

STASYS ŠAKINIS
Tel. — YARds 7-9107

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY
Manufacturers

Rankomis išplautyti paveikslų rėmai — pritaikinti paveikslams ir skelbimams, rėmai — metalu aplieti rėmai.
2400 So. Oakley Ave., Chicago
Tel. VIRginia 7-7258 - 59

Dail. L. Vilimui būtų 60 m.

Dail. Liudas Vilimas, miręs 1966 m., rugs. 15 d. šiemet bū-tų 60-ties metų. Meno studijas jis išėjo Kauno Meno mokyklo-je ir Vienos Dekoratyvinės dai-lės akademijoje. Su rež. Miltiniu 1940 m. įsteigė Panevėžio dra-mos teatrą. Persikėlęs Vilniun, dėstė Dailės akademijoje. Gavo pirmą premiją už akvarelinę ta-pyba Wiesbaden parodoje. Bu-vo vienas iš steigėjų Lietuvių dailės instituto. Apsigyvenęs Rochestery, dirbo vitrinų deko-ravimo skyriuje. Pastebėjus jo sugebėjimus, buvo pakviestas į Cincinnati, Ohio, kur didžiausio-je Prague krautuvėje tapo deko-ravimo direktoriumi. 1961 m. laimėjo pirmą vietą JAV vitrinų dekoravimo konkurse. Buvo daug dirbęs grafikos ir deko-ra-cijų srityse.

Dešimtmetis

nuo komp. Navicko mirties

Komp. Stasys Navickas yra parašęs daug kūrinių dūdų or-kestrui, chorams, pianui, har-monizavęs liaudies dainų, sukū-rięs eilėraščių. Buvo baigęs Nauja-lio vargonininkų kursų Kaune. Su orkestracija susižino rusų kariuomenėje tarnaudamas dū-dų orkestre Lietuvoje buvo Kauno komendantūros kapel-meisteris, vėliau Alytaus gimn. muzikos mokytojas. Klaidėdos muz. mokykloje buvo išlaikęs muzikos ir pedagogikos dalykus. Mirė išeivijoje, Clevelande, 1962 m., taigi šiemet 10 m. kaip jo netekome. Mirė turėdamas 73 m.

Saulės kenksmingumas grožiui ir sveikatai

Saulės nudegimas nėra sveikas ne tik paplūdimyje, bet ir net žiemos metu slidinėjant kalnuose.

Dr. Fredrick Urbach, Temple universiteto medicinos mokyklos dermatologijos departamento pir-

mininkas, duoda išmintingą pa-tarimą:

"Įsitikinimas, kad saulės nude-gimas yra sveikatos ženklas yra ne tik naivus, bet taipgi visiškai klaidingas. Yra tikrai įrodyta, kad saulė yra kenksminga odai, perdėtai ir per anksti ją suraukš-lėja, o taipgi per daug išdžiovi-nusi — ją plonina. Prie to dar prisideda įvairūs kosmetiniai de-fektai, kurie išsivysto dėl ultra-violetinių spindulių".

MOKYKLŲ PROBLEMOS

Komitetas, sudarytas iš pro-testantų, žydų ir katalikų at-stovų, ištyręs katalikų mokyklų padėtį Philadelphijos arkidiece-zijoje, nustatė, kad 1975 m. tos mokyklos turės apie 55 mil. sko-rų, bet iš kitos pusės, jeigu vidu-tiniškai 10 proc. katalikų mokyklų auklėtinių būtų perkelia-ma į valdines mokyklas. Tų mo-kyklų lūaidos padidėtų 494,500, 000 dolerių.

Konservatyvusis yra žmogus, kuris sėdi ir galvoja, bet daugiau-sia — galvoja.

— W. Wilson

Žmogaus charakterio matas yra tai, ką jis daro, kai jis žino, kad niekas nesužinos.

— T. B. Macaulay

OLYMPIA
SPARTA
J. L. Giedraitis
GRUNDIG
ROYAL
10 Barry Drive
E. Northport, New York 11731
Tel. (516) 757-0055
Chicago 476 7399 valokas
ZENITH

WAGNER & SONS
Typewriters — Adding Machines
Checkwriters — Pards — Taiso
Nuomola — Parduoda — Taiso
NAUJOS NAUDOTOS
Vieš 50 m. patikimas patarnavimas
NAUJOJE VIETOJE
5610 S. Pulaski Rd., Tel. 581-4111

ŠVENTOS MIŠIOS LIETUVIŠKAI

Visos nekeičiamos šv. Mišių dalys yra atspausdintos vienoj labai gražiai išleistoj knygelėj. Su šia knygele kiekvienas gali labai lengvai sekti naujasias šv. Mišias

Kai kunigas ar lektorius atskaito kintamąsias dalis, Jūs šioj naujoj knygelėj galite sekti visas nekintamąsias šv. Mišių dalis.

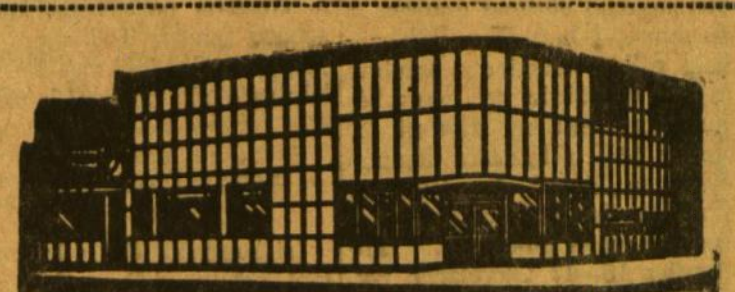
Taip pat rasite rinkinį dažniausiai giedamų šv. Mišių metų giesmių.

Užsisakykit šį naują šv. Mišių vadovą lietuvių kalba.

Kaina 50 centų. 10% nuolaida, perkant 50 kopijų; 25% nuolaida, perkant daugiau kaip 50.

Rašykite:

DRAUGAS
4545 W. 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
B. R. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th Street Tel. LA 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE

6%

5%

Mokamas už dviejų Me-tų Certificatų sąskaitas Minimum \$5,000.00
Naujas ankstesnės divi-dendų mokamas už investavimo sąskaitas.

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMIGUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

PIRMAD. ir KETVIRTAD. 9 v. r. iki 9 v. v.
ANTRAD. ir PENKTAD. 9 v. r. iki 5 v. v.
SESTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta.

VALANDOS:

Nuo 1914 Metų

Midland Savings aptar-nauja taupymą ir namų paskolų reikalus visose mūsų apylinkėse. Vėko-jame jums už mum-parodytą pasitikejimą. Mes norėtum būti jums naudingi ir ateityje

sąskaitos apdraustos iki \$20,000.00

Frank Logas, President

2%

All accounts com-pounded daily — Passbook Savings paid quarterly

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4840 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4478

2 Years Saving-Certificates
(Minimum \$5,000)

2%

2 Years Saving-Certificates (Minimum \$5,000)

KULTURINĖ KRONIKA

Nijolės Vedegytės - Palubinskienės darbų paroda Čiurlionio galerijoje, Chicagoje

Nijolė Vedegytė-Palubinskienė baigė tapybą ir grafiką Clevelando Meno institute. Dabar daugiausia dirba grafikoje.

Dalyvavo grupinėse lietuvių dailininkų parodose Clevelande, New Yorke, Chicagoje. Turėjo savo individualią parodą Toronte, Kanadoje.

Reiškiasi amerikiečių parodose: Clevelando Meno muziejaus parodose, Junior Chamber of Commerce, American Greetings Corp., Clevelando Meno instituto alumnų, Ohio grafikų Baldwin-Wallace College, J. C. C. parodose, Ohio dailininkų parodose Masillon ir Canton muziejuose, kuriose yra laimėjusi visą eilę premijų. Be to, kviečiama dalyvauti ruošiamose Charity organizacijų parodose.

Dailininkė yra narė Cooperative Gallery Clevelande, kur nuolat išstatomi jos darbai.

Spalio mėn dailininkės paroda vyks Union Art Gallery Columbus, Ohio.

Chicagoje dail. N. Palubinskienė.

kienės grafikos darbų paroda atidaryta rugsėjo 16 d., 7:30 v. v. Čiurlionio galerijoje ir tęsis iki rugsėjo 24 d. Parodą rengia Korp. Giedra.

Ekspertai pradeda restauruoti Pietą

Vatikano meno ekspertai pradeda restauruoti Pietą, kurią gegužės 21 d. sužalojo pusprotis Laszlo Toth, 34 m. Tik kelioms valandoms praslinkus po sužalojimo, buvo surinkti visi atskelti gabaliukai, kurių susidarė 50, įskaitant ir mažiausias dalelytes. Numuštoms dalims atstatyti bus nuo statulos bazės atskelta 100 gramų marmoro ir paskiau teks labai rūpestingai pritaikyti ir priklijuoti. Statula yra 6 pėdų 7 colių aukščio.

MIRĖ NOBELIO LAUREATAS

Dr. Max Theiler, Yale universiteto virusų specialistas, kuris 1951 m. laimėjo Nobelio premiją už atradimus fiziologijoje ir medicinoje, mirė New Havene, Conn., sulaukęs 73 m. amžiaus. Jis daug nusipelnė, raskdamas serumą prieš vabzdžių perduodamus virusus, ypač druginę.

Nijolė Vedegytė-Palubinskienė Mergaitė su paukščiais (medž. raiz.) Iš parodos Čiurlionio galerijoje, Chicagoje, rugsėjo 16-24 d.

Prof Antano Salio lietuvių kalbotyros stipendija

Profesorius dr. Antanas Salys labai siejo lietuvių kalbos išlaikymu išeivijoje. Dažnai tuo klausimu jis yra reiškęs savo nuomonę viešose pokalbiuose ir spaudoje. Betgi pats išpūdingiausias yra paskutinis jo pasisakymas, tartas vos dvidešimt dienų (1972. VII.11) prieš mirtį. Tuomet, Lietuvių foto archyvu ruošiant dokumentinį prof. Salio filmą, Profesorius buvo paprašytas tarti savo kaip kalbininko ir lietuvių pagidavimą. Štai jo žodžiai:

Mano didžiausias troškimas, linkėjimas yra, kad lietuviškoji šeima išlaikytų gyvą senutę mūsų gražią kalbą ir ją perduotų ateinančioms kartoms, kad jaunoji mūsų karta ne tik patriotiškai šoktų, dainuotų, bet ir kalbėtų skambia lietuviška šnektą. Lietuviškai nebemokančiam Lietuvai ne tik tolima, bet ji bus ir svetima.

Dirbdamas Pensilvanijos universitete, esu nemažai prisidėjęs prie specialistų paruošimo, kurie dirba ir baltistikos srityje. Gailla, jų tarpe lietuvių kandidatų neturėjau. O vis tiek, kodėl iš mūsų jaunosios kartos negalėtų kada gimti ir lietuvių kalbininkų? Tėvynėje lietuvių kalbos tyrimo darbas varomas plačia ir šakota vage. Dirbama, kaip pats mačiau, su dideliu entuziazmu ir užsidegimu. Tik kad tas užsidegimas ir entuziazmas nebūtų užgesytas šiaurais rytų vėjo. Vis kažkaip prisimenu šūkį, kurį Jonas Jablonskis buvo padėjęs skaitymų knygoje, išleistoje Petrapilyje 1916 metais, skirtoje mūsų tremtiniais, pavadintoje "Vargo mokyklai". Ten tas šūkis skamba šitaip: "Nedidelė garbė svetimomis kalbomis kalbėti, bet didi gėda — savosios gerai nemokėti".

Profesoriui Antanui Saliiui mirus (1972.VII.31), jo šeima, artimieji ir bičiuliai įsteigė jo vardo stipendiją akademiniams lietuvių kalbotyros studijoms, skiriamą išeivijos lietuviui.

Stipendijos administravimo ir skyrimo komisiją sudaro: Profesorius našlė Sofija Salienė, dr. Antanas Vasy, artimas Profesoriaus kolega, dr. Viktoras Gidžiūnas, O.F.M., Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos atstovas, dr. Vincas Maciūnas, Lituanistikos Instituto atstovas, dr. Kostas Ostrauskas, Profes-

riaus bičiulis ir buvęs jo studentas.

Prof. Antano Salio šviesų atminimą pagerbti norintys ir lietuvių kalbos puoselėjimu besirūpinančius kviečiame paremti šią stipendiją. Inašus prašome siusti: A. Salys Scholarship Fund Liberty Federal Sav. and Loan Association 204 N. Broad Street Philadelphia, Pa. 19102.

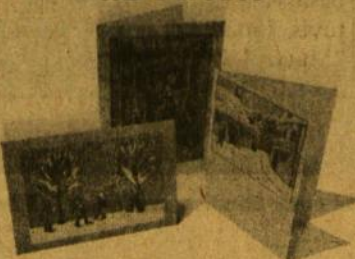
Dr. Pr. Maneliui 65 m.

Notre Dame kolegijos Belmonte, Calif. prof. kun. Pranas Manelis rugs. 22 d. sulaukia 65 m. amžiaus. Sakių apskrityje suvalkietis, baigęs Vilkaviškio gimnaziją ir seminariją, kunigu išventintas 1931 m., Gregorianumo universitetą 1937 m. baigęs teologijos daktaro laipsniu. Dėgtė fundamentalinę teologiją Telšiu kun. seminarijoje, vėliau — Vilkaviškio kun. seminarijos moralinės teolog. profesorius, Kauno regioninės seminarijos prefektas ir moralinės teologijos profesorius. Išeivijoje lietuvių klierikų rektorius Eichstaetto kunigų seminarijoje.

Teologiniais, pedagoginiais ir kitais klausimais rašė Draugijoje, Tiesos Kelyje, Židinyje, Žemaičių Prieteliuje, Žvaigždėje, N. Gyvenime, Lux Christi. Yra išvertęs porą popiežių enciklikų. Katalikų katekizma.

— Vilniuje neseniai išleisti du Sal. Neries poezijos raštų tomai. Per 1.000 psl. Kiekvieno tomo tiražas — po 30.000 egz.

Most holiday cards talk about peace, good will, and joy. UNICEF cards do something about it!

UNICEF cards provide badly needed food, medicines, and school supplies for the children of more than 100 nations. Many of them were designed by the world's most famous artists as a gift to UNICEF. Which is one reason UNICEF cards cost no more than ordinary greeting cards.

You're going to buy holiday greeting cards anyway. So why not buy them from UNICEF?

This year, when you send greetings to a friend, send a little hope to a child.

For your free color brochure listing UNICEF card selections, write: UNICEF Greeting Cards, Dept. GC, 331 East 38th Street, New York, N.Y. 10016.

HIGH RATES

5% Per Annum

PAID QUARTERLY

6% Per Annum

Passbook Accounts

—AT—

\$5000 or more Certificates 2 year min.

BRIGHTON

SAVINGS & LOAN ASS'N

HIGHEST RESERVES

4071 Archer Avenue

Chicago, Ill. 60632

TEL. — LA 3 - 8248

(West of California Avenue)

5 3/4%

Per Annum \$1000 or more Certificates 1 year min

5 1/2%

Per Annum Investment Bonus Certificates

Po šimimečio jamžina valsų karalių

STASE SEMENIENĖ

Pirmą kartą Johann Strauss, paskambinęs savo valsą "Mėlynąjį Dunojų" Vienoje, susilaukė nepasisekimo — publikos buvo šalta priimtas.

Dabar Metro — Goldwyn — Meyer užtikrina, kad jų studijos multimilijoninio dolerių pastatymas apie šio Vienos kompozitoriaus gyvenimą nesulauks to paties likimo.

Pavadintas "The Great Waltz", jis yra tokios rūšies filmas, kurio filmu gamintojai — milžinai nedrįsta šiais laikais rizikuoti pastatyti — turtingas, romantiškas muzikinis dalykas iš 19 šimt. Austrijos.

Norėta, kad filmo pasakojimas būtų keliančiai džiaugsmingas, bet istoriniai labai tikslūs su žvačiausia ir melodingiausia muzika.

Andrew L. Stone yra filmo gamintojas — režisierius — rašytojas, parinkęs aktorių sąstatą iš visų kraštų: Europos garbinamą Horst Bucholz, Amerikos populiarią Mary Costa, Italijos favoritą Rossano Brazzi ir Anglijos Nigel Patrick. Filmas, kuris buvo pastatytas Vienoje ir Salzburge, apima 40 metų valsų karaliaus Johann Strauss Jr. (Bucholz) gyvenimo.

"The Great Waltz" atidengia Strausso muzikinius triumfus — daugiau pustuzinio melodijų — o taipgi jo romantinius pasisekimus ir laimėjimus. Parodomos jo vedybos su populiaria Vienos

dainininke Jetty Treffz (Mary Costa).

Filmas baigiasi Straussui skambinant savo nemirtingajai "Mėlynąjį Dunojų". Pasauliniame taikos jubiliejuje Bostone 1872 m. Kaipgi kitaip galima buvo tikėtis filmo pabaigos, jei ne su didžiausiu pasisekimu?

Kai Johann Strauss pirmą kartą paskambino savo "Mėlynąjį Dunojų" Vienos choro klubui, jis buvo tučiuojam pamirštas.

Tiktai keletui mėnesių praslinkus, kompozitorius pakartojo jį Paryžiaus baluje, o publika spontaniškai pakilusį priėmė jį entuziastingai. O kai Strauss netrukus po to lankėsi JAV-ėse, "Mėlynasis Dunojus" stipriai įtvirtino amerikiečių širdyse ir dar tvirtiau riedėjo sėkmės keliu, virsdamas pačiu garsiausiu visų laikų valsu.

Romantiška komedija

Butterflies Are Free yra lengvas, pilnas humoro filmas, nors ir pasakojama jame apie aklą vyrą.

Filmas pastatytas pagal didelį pasisekimą turėjusį scenos veiklą. Ekranui tekstą parašė Leonard Gershe. Jis irgi sukūrė originalią Broadway sceną apie gražų, bet aklą vaikina, kuris nusisamdą butą hippie apylinkėje San Francisco mieste, norėdamas

Edward Albert puikūs savo debiute aklo jaunuolio rolėje.

Išsikibusio j savo sūnų motinos rolėje Eileen Heckart pademonstruoja, ką gali profesionalė pasiekti paviršutiniškai lengvoje medžiagoje, kaip šioji romantiškoji komedija.

Dialogas lengvas ir juokingas, o posakiai vienas po kito skrenda, kaip perliškės, virsdami laimėjimais, viens paskui kita.

Nuoširdžią visuomenininkę prisimenant

Stefanija Paliulytė-Ladygienė yra mirusi Vilniuje 1967 m. rugsėjo 18 d., taigi jau penkeri metai, kai ji apleido veikliųjų moterų eiles. Yra buvusi III seimo narė, veikė ateitininkuose ir Lietuvių katalikų moterų draugijoje, gera kalbėtoja, uoli paskaitininkė, važinėjusi po provinciją su prakalbomis. 1919 m. suredavo du pirmuosius "Moters" žurnalo numerius. Rašė įvairiuose žurnaluose. Atskirai išėjo jos brošiūros: "Moters apaštalas" ir "Moterystės tikslai".

Yra du keliai pasiekti savo kaimyno namą: keliauti aplink visą pasaulį arba tik keletą žingsnių žengti jo artumon.

— A. W. Watts

Niekada nebus išspręsta spalvų problema tik to, kuris temato raudoną.

G E L E S

restorėms, banketams, laidotuviams ir kitokioms progoms BEVERLY HILLS GELYNŲCIA 143 W. 63rd Street, Chicago, Illinois TEL. PR 8-0833 — PR 8-0834

MES TEBEMOKAM

6% už 2 Metų

Certifikatus

(Minimum \$5,000)

5 3/4% už 1 METŲ CERTIFIKATUS (Minimum \$1,000)

SAINT ANTHONY SAVINGS

1447 So. 49th Court Cicero, Ill. 60650 TEL. — 656-6330 Joseph F. Gribsauskas, Executive Secretary

Open Mon. 9-8; Tues. Thurs. Fri. 9-5; Sat. 9-1; Closed Wed.

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

— TEVAS IR SONUS —

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6

1410 S. 50th Ave., Cicero TOWNhall 3-2108-09

AIKITE AUTOMOBILIAMS STATYTI

Laidotuvių Direktorai

MAŽEIKA & EVANS 6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNIOSKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

EUDEIKIS

DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID

Laidotuvių Direktorai

Trys Modernios Koplyčios

4330 South California Avenue

Telefonai: LA 3-0440 ir LB 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — Yards 7-1741-2

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS G. LACK (LACKAWICZ) IR SŪNOS

2314 W. 23rd PLACE

Tel. VIRginia 7-6673

2424 W. 69th STREET

Tel. REpublic 7-1213

11028 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIONAS

4348 S. CALIFORNIA AVE.

Tel. LAfayette 8-8573

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-540

POVILAS I. RIDIKAS

4354 S. HALSTED STREET

Tel. YArds 7-19

JURGIS F. RUDMIN

6319 S. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-1138-1139

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th AVE. CICERO, ILL.

Tel. OLYmpic 2-1006

REDAGUOJA ST. SEMENIENE, 6507 S. TROY ST., CHICAGO, ILL. 60629, TELEF. 925-5988

PIETŲ PACIFIKO LEGENDŲ KELIAIS

(Tęsinys iš rugpjūčio 26 d. "Moterų gyvenimo")

Padėjęs Kuivai ir Haungaroa surasti broli, dievas Horomatan-gi pasiliko gyventi požeminiame tunelyje, Motutaike bedugnėje, iš kur jis spaudžia karštais geizeriais. Ant žemės jis priima driežo pavidalą, o, ranėrs į vandenį, pavirsta juoda uola.

Žmonės pasikeitė, tik Rotorua ne. Ugniakalnis gyvas. Požeminis demonas kvėpuoja karštais geizeriais ir spūna lava. Ir kol jis kvėpuoja, kol jis spūna, tol saugi Ngatoro giminė prie Taupo ežero.

Kapitono Cook salmas

Maždaug 22 lyriagretėie i pietus yra didžiausias Pietų Pacifiko salynas — kapitono Cook salų grupė. Šių salų arčiausi kaimynai yra Tahiti rytuose ir Australija vakaruose, daugiau dviejų tūkstančių mylių tolumė.

Cook salos, kurių pati didžiausia Rarotonga, yra koralų kilmės. Tik Rarotonga turi užmigusį ugniakalį. Saliečiai savo primityvų gyvenimą leidžia kaimuose, apsupti dar nesudaryto gamtos grožio. Anie 20 tūkst. žmonių maitinasi gamtos dovanotais vaisiais, nemažai jų net eksportuodami. Pagrindiniai eksporto produktai yra vaisiai: tomatai, bananai, kokosai ir kopra.

Rarotonga uosto neturi. Draugiški saliečiai mažais laiveliais per neramią jūrą atplaukė pas mus į laivą. Laivo atplaukimas vieną ar du kartus metuose jiems yra didžiausia šventė. Ant laivo denio jie atidarė "krautuvėles" su salų dovanomis. Turistų akis ir pinigą paviliojo įvairūs talismanai, papuošalai iš kriauklių, riešutų ir įvairių sėklių, drožiniai ir audiniai. Būrys šokėjų ir dainininkų atliko koncerto programą.

Rarotonga tamsios šokėjos ir jų šokiai labai giminingi N. Zelandijos Maorams. Ir viena ir kita giminė yra polineziškos kilmės. Jų šokiai labai ritmiški, o tempas sunkiai pasiekiamas baltųjų europiečių. Bet Rarotonga šokėjai ir savo šokus įveda daugiau energijos ir daugiau išraiškos negu Maori.

Polinezija

Prancūzų Polinezija, vulkaninės bei koralinės kilmės salų grupė, yra arčiau pusiaujo. Žymiausia šioje grupėje yra žavi Tahiti, gulinti pusiaukelėje tarp Australijos ir Amerikos. Ši sala, apdovanota maloniais klimatu ir turtingu dirvožemiu, tai didžiulis, žalias sodas. Čia auga aukščiausi kokosai, didžiausi figūsai, gražiausi habiskai, bougenvillas, agavos ir kaktusai. Didžiulės monstriuosa - delicioasa vyniojasi apie kokoso palmes iki pačių viršūnių. Vakare kelevių ramina miegančių mimozų parkai ir alėjos.

Salas supa uždari koralų rifai. Lagūnos turi žydriai mėly-

AVA SAUDARGIENE

na, o kalnai ryškiai žalia spalva. Tai Tahiti, kur Gauguin surado tas nuostabias spalvas savo neužmirštamiesiems kūriniams. Didžiajam dailininkui skirti muziejai, gatvių bei parkų pavadinimai; jo atminimas gyvas saloje.

Manoma, kad salų gyventojai yra atvykę iš Samoa ar Tonga salų, kurie, kaip tikri Pietų Pa-

testavo. Autobusas lėkė, skubėjo pro miškelius, pro gražius, žalių stogais tahitiškus namelius. Autobusas vis labiau krutė, nors kelias ir asfaltuotas, medinis suolas skaudžiau daužė užpakalį. Nutukę saliečiai šypsososi, stebėdami mūsų nepatogumą. Jų gražūs, tamsūs veidai buvo draugiški, bet užkalbinti angliškai, vėliau lietuviškai, tik galvas kratė. Jie kalbasi polineziškai, o su svetimais prancūziškai.

Taip, Tahiti grožis — tai jos

muzikantai palydi šokį švelnia, nerimą keliančia daina.

Šis ankstyvas, vos saulei patekėjus, autentiškas koncertas yra maloniausias pasveikinimas laivams, atplaukiantiems į Tahiti uostą.

Tropikinių grožių užburianti Tahiti pamažu nyksta rūkusoje šiaurės rytuose kelia pastoją Tuamotu archipelagas, kuri sudaro 78 salas. Tai žemi koralų atolai, vieni apgyvendinti žabuvių, kiti tik lankomi viešiu surinkimo metu, tretį pavojingų rifų apsupti, visai neįreikiami. Bet ir jie greitai išnyksta tolu-moje.

Pietų Pacifiko salos paviliojo daug jūreivių. Vieniems suteikė garbę, kitiems pražūtį. O mums, ieškantiems keleviams, tai neužmirštamo grožio ir ritmo vi-zija.

Sudiev, Tahiti!

Antipodes

Pasitikdami saulę vis anksčiau ir anksčiau, užvarėme visą dieną. Pasidarė didelė spraga mūsų kalendoriuje. Netoli ekvatoriaus laivo kapitonas paskelbė Antipodes dieną. Taip mes buvome apdovanoti viena ekstra diena tarp pirmadienio ir antradienio. Praturtėjome laiku, kuris niekam nepriklausė, ir galėjome išieškoti, kaip milijonierius atliekamų pinigų, be atsiskaitymo ir be skubos. Turtuoliškoj

Dail. Nijolė Vedegytė-Palubinskienė, kurios dailės darbų paroda atidaroma Čiurlionio galerijoje, Čikagoje rugsėjo 16 (kitą šeštadienį) 7 val. 30 min. vak.

čiame melsvume tamsiu brūkšniu į dangų kyla viena kita kokoso palmė ir vieniša, 70 pėdų aukščio, Clipperton uola. Yra tai vandenų valdovo pilis? Ar jūros paukščių karaliaus buveinė?

Paukščiai, kurių daugybė gyvena lagūnoje ir ant rifų, yra kaip pingvinai, mažičiai, kaip nari. Plunksnuočių pulkai palydi mūsų laivą, bet nė vienas neatsako į mano klausimą.

Miražas, laivui priplaukus arti, ranka pasiekiamas, nemažai nyksta melsvame rūpe, kai "Šiaurės žvėždis" iria prie Amerikos krantų.

Moteris dėsto kunigų seminarijoje

Lina Gaudette, Dievo Apvaizdos vienuolė, yra pirmoji moteris, pakviesta dėstyti Edmontono, Albertoje (Kanadoje) kunigų seminarijoje. Ji išrinkta Newman teologinės kolegijos Edmontone vicerektore. Teologijos doktoratą yra pasiekusi Notre Dame universitete.

TARPTAUTINĖ PARODA MONTREALYJE

Šiuo metu Montrealy vyksta paroda "Man and his World". Šiai parodai panaudota tik dalis likusių iš 1968 m. pasaulinės parodos paviljonų. Šalia vaizdavimo techninių atitinkamo krašto pasiekimų, ypatingai ryški tendencija prisivilioti turistą. Šveicarija ir Jugoslavija šviesiausiomis spalvomis vaizduoja savo kraštų grožį, žemas kainas, įtaigoja žiūrovą juos aplankyti. Viskas pavaizduota geromis nuotraukomis ir plakatais. Zinoma, Šveicarija vilioja ir turtingais laikrodžių eksponatais.

Mūsų maloni vadovė p. Gina Čapkauskienė informavo, kad būtų įdomu aplankyti sovietų paviljoną ir susipažinti su jų eksponatais, kreipiant į juos ypatingą dėmesį, nes 68-ųjų metų pasaulinėje parodoje jų reprezentantai daugumoje buvo ne rusai, bet pavergtų tautų menininkai, tarp jų nemažai lietuvių.

Labai išsižiūrėti sovietų paviljone nereikėjo, kad suprastumėm mūsų vadovės žodžius. Iš visų sienų ir stalų prabilo kažkas pažįstamo. Paviljono centre, dvien eilėm išrikiuotos stovėjo pavergtų tautų mergaitės — vaškinia-

manekėnai natūraliam dydį, tautiniuose rūbuose: moldavė, lietuvaitė, ukrainietė, gruzinė, latvaitė, estė ir t. t. ir t. t. Vaizdas žavus, imponuojantis. Už kiekvienos lėlės, stovėjo įremitas atitinkamos sostinės vaizdas. Iš tie-tų, lietuvaite vaizdavo mūsų tėvynę, bet niekas nesakė, kad ta tėvynė pavergtal! Tas pats ir su kitais kraštais. Toliau apžiūrint parodą paaiškėjo, kad tapybos, grafikos, graviūrų, medžio, gintaro ir kitų meno kūrinių autoriai yra lietuviai, kilę iš Kauno ir Vilniaus, latviai ir estai, taip pat moldavai, ukrainiečiai, baltgudai, gruzinai. Iš vienos sienos pažvelgė į mane pažįstamos akys. Priešau arčiau didžiulio portreto. Tikrai, neapsirikau! Tai Švedas! Tai muzikas Švedas, kuris mus studentus mokė dainuoti: "Jau pražydo sode vyšnios".

Šioje parodoje matyti, kaip sumaniai Sovietų Rusija išnaudoja Lietuvą, Latviją, Estiją "rusiškams laimėjimams" pasauliui parodyti. Iš kitos gi pusės, mažos Pabaltijo valstybės šaukia pasauliui, kad jos dar gyvos, kad jos kūrybingos.

Amerikiečiai ir kanadiečiai žavisi sovietų paviljonu, bet retas kuris atkreipia dėmesį į kūrinių autorius ir į kraštą, iš kurio jie kilę. Tai lyg pasityčiojimas iš pavergtųjų ir kankinių, kaip Kudirka, Kalanta.

Ava. S.

IS MOTERŲ PASAULIO

Sv. Kryžiaus pagalb. moterų vieneto 1972-73 m. naujai išrinktoje valdyboje yra šios lietuvaite: Joana Oksienė, pirmininkė, Estelle Yanchus, II-oji vicepirm.; Vera Paukštienė, sekretorė.

— Dr. Alina Domanskienė išrinkta Sv. Kryžiaus ligoninės akių, ausų, nosies ir gerklės skyriaus pirmininke.

— Dr. Albina Prunskienė tos pat ligoninės vicepirm. bendros praktikos skyriuje. Dr. Marija Lini-nienė — Akušerijos ir ginekologijos skyr. sekretorė. Dr. Irena Kuras — pediatrijos skyr. pirm.

* Margarita Rudytė-Krupienė (Marijos ir Antano Rudžių dukra) modeliuos "The Lithuanian Junior League" rudens madų parodoje Beverly Country Club rugsėjo 15 d. 6 v. v. Bus modeliuojami Normano Bursteino kailiai. Visas pelnas skiriamas šal-pai. Šioje organizacijoje susibūrusios buv. Gintaro baltaus debutantės, daugiausia čia gimusios lietuvaite, bet yra ir naujai atvykusių jų tarpe. Margarita su savo seserimi Rožyte, abi buv. debutantės, taipgi dalyvaus su savo pačių sukurtais originaliais Putnamo seselių rėmėjų madų parodoje spalio 7—8 d. Jaunimo centre.

Nijolė Vedegytė-Palubinskienė Mergaitė su paukščiais (medž. raiz.) Iš parodos Čiurlionio galerijoje, Čikagoje, rugsėjo 16-24 d.

Polinezių liaudies meno pavyzdžiai

cifiko vikingai, nenusėdėję vietoje, bet kėlėsi iš salos į salą.

Nieko originalaus nepasilikę Tahiti gyventojų butyje. Maži, tamsūs namukai, nudegusia žolė apžėlė, šiukšlini kiemai teršia Papeetę, Tahiti sostinę. Visur dominuoja prancūziška dvasia, tiek įstaigose, tiek mokyklose. Tikrąją Tahiti atradome mažame autobusiuke. Tai kokių dvidešimties vietų mašina, be šonų, su labai žemu stogu, saugojančiu galvas nuo tropikinės saulės.

Autobusas be jokio tvarkaraščio važiuoja tada, kai prisirenka pakankamai kelevių. Mes laukėme prie turgaus aikštės apie 30 minučių. Kai susirinko šeši keleviai, vairuotojas, linksmai švilpaukdamas, nuvežė mus į lentiūvę, kitoje Papeetės pusėje, kur prikrovė ant stogo lentų ir kitos statybinės medžiagos. Vėl per miestelį, pro turgaus aikštę, dideliu greičiu, įvažiuojame į kokoso ir bananų miškelius. Vienoje pusėje aukšti kalnai, kitoje gi mėlynos laukinės ir koralų rifai. Pro medžius švitėjo tamsus, mums, australiečiams, neįprastas, raudonas, ra-plūdiminis smėlis Pakelvie rinkome kelevius. Ilpo moteris su žindomu kūdikiu, vėliau vyras ir moteris su gan dideliu krenšiu, pilnu vištu. Kitoje vietoje įsėdo vyras su šunimi. Vyras atsisėdus, ir šunelis patogiai įsitaish ant suolo. Niekas nepro-

aukšti kalnai, mėlynos lagūnos, koralų rifai, kokosai, mimozos ir šokiai.

Mūsų laivas įplaukė į Tahiti uostą, saulei tekant. Padvelkė karšta oro srovė. Žemai ant kranto stovėjo būrelis šokėjų ir muzikantų su būbnais ir gitaromis.

Tai buvo nuostabiausias koncertas, kokį man teko matyti. Scena — Tahiti uostas, dekoracijos — žali, tamsiais tarpukalniiais Tahiti kalnai, apšvietimas — tekanti saulė. Būgnams diktuo-jant šokio ritmą, ilgi šešėliai kartoj šokėjų judesius.

Šokio forma nesudėtinga, judesio mažai. Pagrindė greita, ritmiška kūno vibracija, nuo kojų iki rankų pirštų, bangomis sukrečianti visą kūną. Judesio vibracija prasideda medinių būgnų ritme, pereina į šokėjų, iš jų persiduoda į žiūrovą, į visą aplinką, rodos, pasiekia net žalias kalnų viršūnes. Pagrindinė pozicija suglaustos kojos ir tiesi kūno laikysena. Visas judesys yra rotacinis. Bet jis nesibaigia šlaunyse: eina per suglaustas kojas ir per liemeni ir rankas. Žolų sijonėliai ir gelii vainikai, netauti judesio ritmiškai susitūnėja su šokėjais susitūnindami šį sne cifiui Tahiti šokio charakteri ir išvėkina jo grožį. Vėro šokėjo judesiai (jis buvo tik vienas) platesni ir eriežtesni. Vėras šauksmu dažnai išreiškia šokio nuotaiką. Kartais visi šokėjai ir

nuotaikoj plaukėme per ekvatorių, kur pasveikinome vandenų dievą Neptūną. Jūra buvo rami. Keleviai, pirmą kartą plaukiantieji per ekvatorių, dievo Neptūno krikštijami klykė, dūko, plovėsi maudymosi baseine gars tyčių dažais apipilti, džiūvinosi saulėje. Pagaliau pasipūtės, išdidūs Neptūnas su savo žmona panėrė į vandenų karalystę. Laivas sugrįžo į normalų gyvenimą ir užmigo po tamsiu ekvatoriaus dangumi.

Šiaurės Pacifikas suteikė mums staigmeną. Už kokių 3000 mylių nuo Tahiti ir 700 mylių nuo Acapulco radome labai žemą rifų atolą, kuris kaip miražas iškilo iš mėlyno vandenyno. Tai Clipperton sala, visai nepa-niški j salą. Ji yra žiedo formos rifas, kitų rifų ir mažų salelių, vadinamų "Kiaušiniiais", apsuptas. Koralų žiedo viduryje lagūnos vanduo dumblynas ir nejudantis, jo gilumas nuo 1 colio iki 300 pėdų. Rifų pakraščiai iš vandenyno pusės užnešti auksinio smėlio, susigulėjusio banguojančiomis kopomis, be paliovos lūžtančių bangų plakami. Anlinkui vandenyno dugnas labai sekus ir laivams pavojingas. Ispėjamas ženklas, tai suduzęs laivas vaiduoklis, išmestas ant smėlio, paliktas bangu ir saulės malonėje.

Begalinė ramybė ir tuštuma viešpatuoja šiame skėstančiame pasaulyje. Švelniame, mirgan-